

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE
FARMACEUTICKÁ FAKULTA V HRADCI KRÁLOVÉ
Katedra sociální a klinické farmacie

Zkratky v lékárenství a farmacii

DIPLOMOVÁ PRÁCE

Vedoucí diplomové práce:
RNDr. Jana Kotlářová, Ph.D.

HRADEC KRÁLOVÉ, 2006

Petra Řeháčková

Za odborné vedení, rady a metodickou pomoc při vypracování diplomové práce děkuji RNDr. Janě Kotlářové, Ph.D. Dále bych ráda poděkovala svému manželovi Ing. Danielu Řeháčkovi za podporu, technické rady a pomoc při počítačovém zpracování mé diplomové práce.

Obsah

SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK A SYMBOLŮ	7
1 ÚVOD A CÍL PRÁCE	8
2 TEORETICKÁ ČÁST	9
2.1 VYSVĚTLENÍ ZÁKLADNÍCH POJMŮ	9
2.2 SLOVNÍKY	10
2.2.1 Typy slovníků a jejich třídění	10
2.2.2 Odborné slovníky	12
2.2.3 Významné české slovníky	13
2.2.4 Struktura slovníku	14
2.2.5 Vybrané slovníky zkratek	18
2.3 ZKRATKY	20
2.3.1 Dělení zkratek	21
2.3.2 Obecné používání zkratek	22
2.3.3 Zkratky používané ve farmacii	24
2.3.4 Internetové odkazy pro vyhledávání zkratek	24
3 METODICKÁ ČÁST	26
3.1 METODIKA SBĚRU DAT	26
3.1.1 Publikované zdroje	26
3.1.2 Internet jako zdroj zkratek	27
3.2 METODIKA ZPRACOVÁNÍ DAT	29
4 PRAKTICKÁ ČÁST	31
4.1 HLAVNÍ SLOVNÍK ZKRATEK	31
4.2 SLOVNÍK VYBRANÝCH ZKRATEK S VÝKLADEM	57
5 DISKUZE	69
5.1 ZKRATKY V ODBORNÉ LITERATUŘE	69
5.2 VLASTNÍ TVORBA SLOVNÍKU ZKRATEK	70
5.2.1 Zkrácení stejného výrazu různými zkratkami	70
5.2.2 Abecední řazení	70
5.2.3 Jednotné/množné číslo	71
5.2.4 Zkratky oficiální/neoficiální	71
5.2.5 Rozdělení tabulky	71
5.2.6 Vyřazení nevhodných zkratek	71
5.2.7 Překlad zkratek do češtiny	72
5.2.8 Zkratky na webových stránkách SÚKL	72
5.2.9 Další problémy tvorby zkratek	72
5.3 SHRUTÍ VYTVOŘENÝCH SLOVNÍKŮ ZKRATEK	73
5.4 ELEKTRONICKÝ SLOVNÍK	73
5.4.1 Výhody elektronického slovníku	73
5.4.2 Možnosti rozvoje stávající podoby slovníků zkratek	74
6 ZÁVĚR	76
7 SEZNAM LITERATURY	77

8	PŘÍLOHY	80
8.1	UKÁZKA Z PUBLIKACE: ZKRATKY POUŽÍVANÉ V MEDICÍNĚ.....	80
8.2	UKÁZKA Z PUBLIKACE: SLOVNÍK ZDRAVOTNICKÝCH ZKRATEK	81
8.3	UKÁZKA Z PUBLIKACE: SLOVNÍK ZKRATEK	82
8.4	UKÁZKA Z PUBLIKACE: SLOVNÍK ANGLICKÝCH ZKRATEK	83
8.5	UKÁZKA Z PUBLIKACE: SLOVNÍK POČÍTAČOVÝCH ZKRATEK.....	84
8.6	UKÁZKA Z PUBLIKACE: SLOVNÍK ZKRATEK Z VÝPOČETNÍ TECHNIKY.....	85
9	ŽIVOTOPIS.....	86

Seznam použitých zkratek a symbolů

©	copyright – právní ochrana autora
®	registrovaná značka
angl.	anglický
CD	compact disk
ČR	Česká republika
ČSN	Česká (Československá) státní norma
encykl.	encyklopedie, encyklopedický
fa	firma
fce	funkce
fr.	francouzský
ISBN	International standard book number
konz.	konzultant, konzultativní
kult.	kultura, kulturní
lat.	latina, latinský
n. l.	našeho letopočtu
nakl.	nakladatelství
nezn.	neznámý
pozn.	poznámka
řec.	řečtina, řecký
spol.	společnost
SRN	Spolková republika Německo
UK	Univerzita Karlova
všeob.	všeobecný
www	World Wide Web

1 ÚVOD A CÍL PRÁCE

V posledních desetiletích a speciálně se vstupem České republiky do Evropské unie dochází k výraznému nárůstu počtu mezinárodních i národních zkratk používaných v různých oborech. V dnešní době, která se vyznačuje rychle se měnícím způsobem života, je těžké a pro jednotlivce nemožné si zapamatovat nepřehledné množství zkratk, které se vyskytují v různých vědeckých publikacích, odborných časopisech, na Internetu i v jiných médiích.

Obor farmacie, který je zaměřen nejen na lékárny, ale i na farmaceutický výzkum, výrobu, distribuci, kontrolní systémy, zdravotnická zařízení, školství a dějiny farmacie, je jedním z velmi obsáhlých vědeckých oborů. Z toho vyplývá také velký rozsah existujících zkratk. Používání zkratk ve farmacii ještě komplikuje skutečnost, že zkratky jsou uváděny často v latinském nebo anglickém jazyce, což při neznalosti těchto jazyků vede mnohdy k neporozumění významu zkratky.

Hlavním cílem mé diplomové práce je připravit a zpracovat základní studijní pomůcku pro studenty farmacie, zaměřenou na zkratky používané především v lékárenství a sociální farmacii. Každý student by si mohl takto jednoduše nalézt příslušnou zkratku, zjistit z jakých slov je složena, nebo její překlad z cizího jazyka do češtiny, s krátkým popisem využití v praxi. Nejdříve je třeba vypracovat širší databázi českých i mezinárodních zkratk, se kterými se studenti mohou setkat i při praxích v lékárnách, na stránkách odborného lékárnického tisku, či na www stránkách. Z této databáze následně vybrat vhodné zkratky pro vytvoření dvou slovníků zkratk – *Hlavní slovník zkratk* a na něj navazující *Slovník vybraných zkratk s výkladem* – a vytvořit jejich základní podobu.

Tyto slovníky by měly být studijní pomůckou při výuce předmětů Lékařství, Sociální farmacie, ale i v dalších předmětech vyučovaných na Farmaceutické fakultě.

2 TEORETICKÁ ČÁST

2.1 Vysvětlení základních pojmů

Význam základních pojmů *slovník*, *zkratka* a *akronym* vyskytujících se v diplomové práci je odborné veřejnosti známý, ale pro další užití a orientaci je vhodné vymezit výchozí základní definice.

Slovník

- soupis jazykových jednotek či hesel
- soubor výrazů, ke kterým je přiřazen explikativní význam

Zkratka (neboli abreviace, angl. abbreviation)

- a) v širším smyslu slova může být pojem zkratka použit pro *zkratku myšlení*, *zkratku cesty*. Existují i další výklady tohoto pojmu.
- b) v užším smyslu slova, sledujícím hledisko jazykové, je zkratkou zkrácený zápis slova nebo značka (např. ©), která nahrazuje (obvykle víceslovný) termín ¹⁶⁾. Praxe nabízí různé formy zkratk, jak vyjadřují tyto příklady:
  - běžně používané zkratky (*např.*, *tj.*, *apod.*, ale i *fa* nebo *fce*)
  - iniciálové zkratky (*ČR*, *ČRo*, *MUDr.*, *AMU*, *JZD* a další), které jsou jazykově nesklonným slovem z prvních písmen souslovného názvu ¹⁶⁾. Ty se pak při výslovnosti v řeči mohou lišit:
    - hláskové: Akademie múzických umění – AMU [amu]
    - písmenné: vyslovované slabičně – JZD [jé zet dé]
  - často vzniká skloňované zkratkové slovo utvořené ze slabik členů sousloví, k tomu viz heslo *Akronym* ¹⁶⁾

Podrobnější strukturalizaci užívaných zkratk se věnuje část 2.3.1 *Dělení zkratk*.

Akronym

- výraz "**akronym**" (nebo též **akronymum**) pochází z řečtiny
- *Slovník cizích slov* ¹⁴⁾ definuje akronym jako "zkratkové vlastní jméno vzniklé spojením začátečních písmen několika slov". Vytváří se ze slov českých i cizích a vlastní jazyk si nové slovo osvojí: Čedok (**Č**eská **d**opravní **k**ancelář), Semafor (**S**edm **m**alých **f**orem), Sazka (**S**ázková **k**ancelář), obdobnou zkratkou je modem (**m**odulátor-**d**emodulátor), radar (**r**adio **d**etection and **r**anging) apod., první písmeno se však nepíše velké.

- akronymy také vznikají zkracováním frází, hlavně anglických. Na rozdíl od zkratek se však nehlasují a zapisují se velkými písmeny bez oddělování tečkami. Například akronym BTW - By The Way neboli česky „mimochodem“ se neče jako [bé té wé], ale jako [b t v]. Tento druh akronymů se používá především pro textovou komunikaci, v odborných, či vědeckých termínech. Svě největší uplatnění akronymy našly na Internetu, hlavně na různých diskuzních fórech (chatech), v komunikačních programech apod. Vznikly i české akronymy v této oblasti, ale ty nejsou moc běžné (ZPP: zatím pa pa; DD: dobrý den; NZ: není zač)

2.2 Slovníky

Slovníky jsou knižní publikace nebo softwarové aplikace, které mají za cíl napomáhat svému uživateli k rychlému najetí významu slova, překladu, či nalezení významu zkratky. Zjednodušeně se dá říci, že slovník je určitou příručkou nebo pomůckou pro každého studenta, vědce, odborníka nebo i uživatele z široké veřejnosti. Na konci této kapitoly jsou zmíněna i 3 nejvýznamnější česká encyklopedická díla.

2.2.1 Typy slovníků a jejich třídění

V současné době je na trhu nepřehledné množství druhů a typů slovníků a každý má možnost širokého výběru. Záleží pouze na uživateli, pro jaký typ slovníku se rozhodne, na kterou oblast vědy se orientuje nebo o jaký obor se zajímá. V dnešní době si může i ten nejnáročnější uživatel vybrat z pestré nabídky různých nakladatelství.

Slovníky se vyskytují jako výkladové, encyklopedické, terminologické, dvojjazyčné, případně vícejazyčné překladové (např. česko-anglický, anglicko-německo-francouzsko-český elektrotechnický aj.), biografické (soubor informací o osobnostech), etymologické (zabývající se původem), geografické (zeměpisné), onomastické (zabývající se vlastními jmény), slangové, dále jsou to slovníky cizích slov a speciální oborové (odborné) slovníky, které se používají pro různá odvětví vědy. Jedná se např. o slovník medicínský, filozofický, ekonomický, elektrotechnický nebo počítačový.

Ukázky dělení slovníků podle některých publikací:

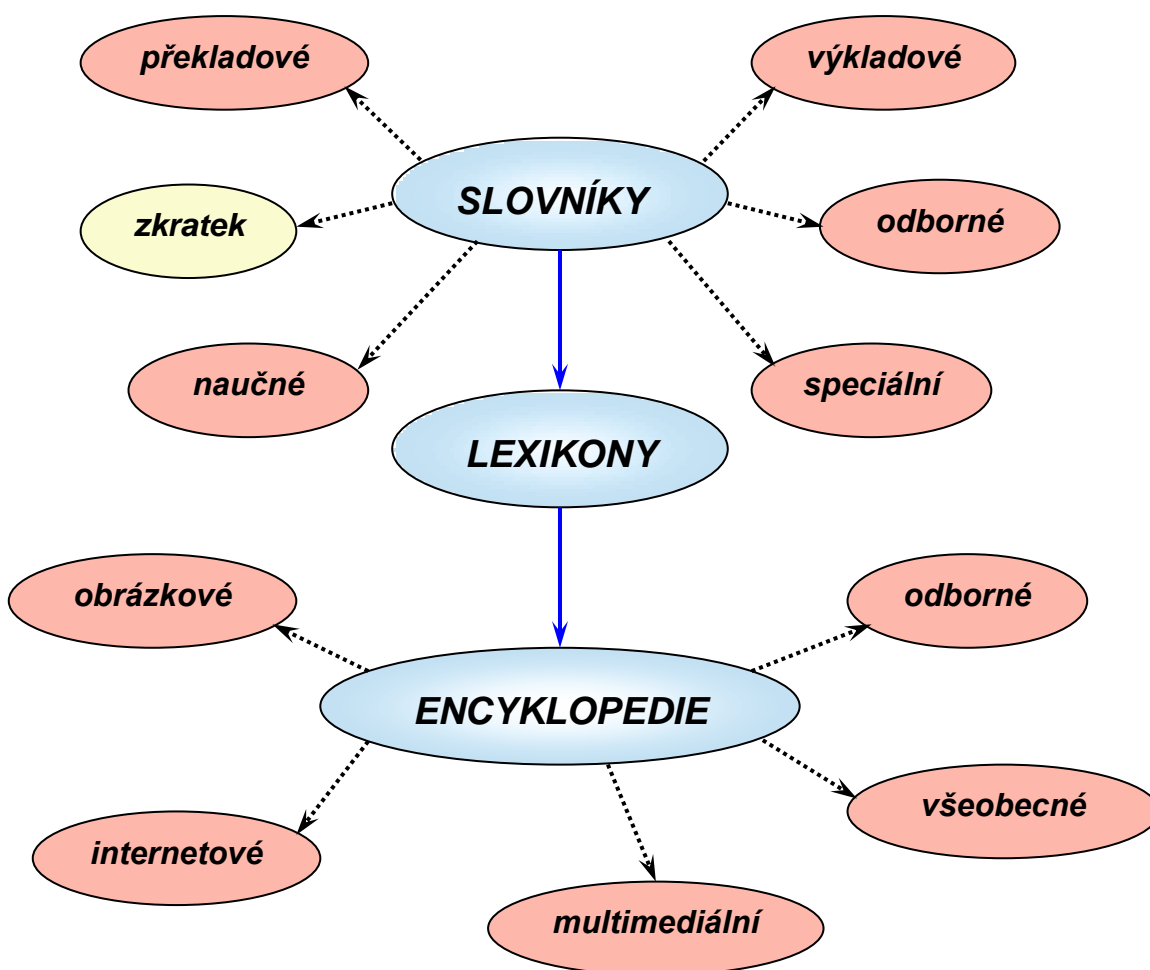
- ❖ Dělení slovníků podle *Ilustrovaného encyklopedického slovníku*¹⁶⁾:
  - a) jazykové, výkladové, abecední, pojmové
  - b) věcné a podle určení vědecké nebo praktické

❖ Dělení slovníků podle *Slovníku spisovné češtiny*¹⁰⁾:

- a) výkladový, dvojjazyčný, překladový slovník: souborné zpracování jednotek lexikální zásoby v heslech, zpravidla abecedně řazených
- b) naučný slovník: souborné zpracování informací z různých oborů (např. Ottův slovník naučný)
- c) lexikon, lexikum (lat.): 1. naučný slovník; 2. soupis odborných dat; 3. slovní zásoba; 4. bohatý Nerudův slovník
- d) encyklopedie: souborné zpracování jednoho nebo všech oborů vědy, techniky a kultury, a to buď v abecedně řazených heslech, nebo ve statích uspořádaných obsahově a obvykle doplněných obrázky a tabulkami

Obrázek 1: Grafické znázornění členění slovníků a encyklopedií

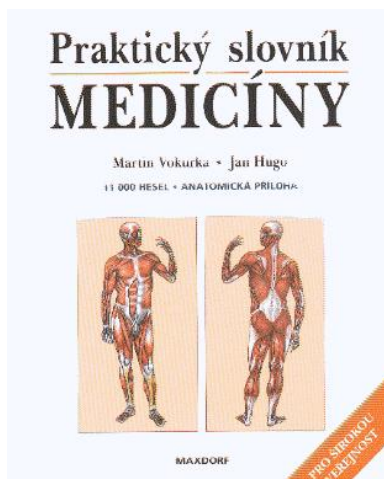
Obecné dělení slovníků do řad nebo skupin se liší podle každého autora a není možné vyslovit zevšeobecnující pravidla. Na obrázku 1 je znázorněno schéma vyskytujících se slovníků, má ilustrativní charakter k danému tématu a neklade si za cíl být v souladu s tříděním dalších autorů.

2.2.2 Odborné slovníky

Odborné slovníky jsou jednou z nejdůležitějších pomůcek vědců, pracovníků ve vědních oborech a studentů, ale používá je i široká veřejnost. Jejich zaměření je různorodé a zahrnuje mnoho vědních oborů. Uvedeny jsou zde některé z běžně užívaných slovníků.

- **Praktický slovník medicíny**³⁸⁾ – zachycuje aktuální českou lékařskou terminologii ne pouze ve formě vyučované na lékařských fakultách, ale zejména tak, jak je užívána v každodenní zdravotnické praxi. V tomto duchu obsahuje také řadu hovorových výrazů užívaných zdravotníky, přehled a výklad zkratk existujících v současné české medicíně aj. Větší prostor je zde ponechán etymologii – tj. původu odborných lékařských termínů, které jsou odvozeny buď z řeckého, nebo latinského jazyka. Obsahuje 11 tisíc hesel s velkým počtem příkladů, řada hesel je doplněna ilustracemi. Do slovníku je zařazena barevná anatomická příloha. Publikace je prvním výkladovým slovníkem lékařských termínů srozumitelným široké veřejnosti u nás za posledních 50 let.

Obrázek 2: Praktický slovník medicíny

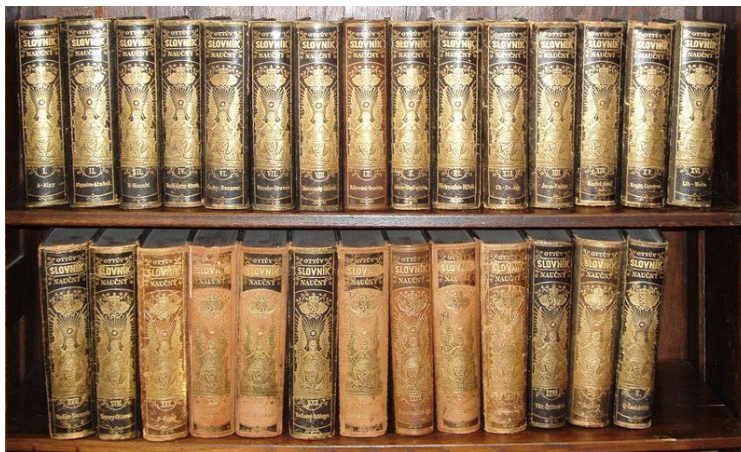
- **Slovník počítačových zkratk**⁴⁾ – uvádí počítačové zkratky, které se běžně vyskytují v programech nebo v počítačových časopisech a jiných publikacích. Je využíván především programátory, počítačovými odborníky nebo i studenty a neoborníky k sebevzdělávání.

- **Slovník cizích slov** – ve vědních a dalších oborech se používá mnoho odborných termínů, které tento slovník objasňuje. Mimo překladové slovníky, je tento typ slovníku používán veřejností pravděpodobně vůbec nejčastěji.
- **Encyklopedický slovník** – neboli obecně naučný slovník. Zahrnuje souborné zpracování jednoho nebo všech oborů vědy, techniky a kultury, a to obvykle v abecedně řazených heslech. Zpravidla je doplněn tabulkami a obrázky.
- **Výkladový slovník** – jakýkoli slovník, který obsahuje významovou část uvedeného pojmu, ať už ve formě definice nebo popisu využití tohoto pojmu. Od výkladových slovníků je již jen krůček k encyklopediím.

2.2.3 Významné české slovníky

- **Ottův slovník naučný** – nebo také **Ottova encyklopedie**, je největší česká encyklopedie (konverzační lexikon) všech dob. Má 27 svazků + 1 svazek s doplňky, vycházel v letech 1888 až 1908 (tyto svazky obsahují téměř 186 000 hesel, podle jiných pramenů pak jen kolem 140 000). V letech 1930-43 vyšlo 12 svazků "Dodatků" – Ottův slovník naučný nové doby. Předchůdcem Ottova slovníku naučného byl Riegerův Slovník naučný o 14 svazcích, který vycházel v letech 1860-74.

Obrázek 3: Ottův slovník naučný

- **Malá Československá Encyklopedie** – je nástupcem Ottova slovníku naučného, obsahuje 110 000 hesel a 11 000 černobílých obrázků + 2 000 barevných obrázků. Vycházela v letech 1984-87. Encyklopedie byla určena nejširší veřejnosti. Obsahuje přehledné historické, statistické a jiné tabulky, zařazované přímo v textu, systém odkazů, názorné ilustrace, které tvoří více než čtvrtinu rozsahu celého díla, a barevně ilustrované přílohy. Slovník, i když byl představitelem své doby, v níž byl

sestavován, z větší části, zvláště v oblasti přírodních věd, techniky, určité části dějin a literatury, kultury, umění a sportu svou informační úlohu splnil a plní ji i dnes.

- **Universum** – je desetidílná všeobecná encyklopedie, která vznikala dva roky z podkladů německého originálu Das Bertelsman Lexikon doplněného hesly českého, evropského a východoevropského charakteru týmem 350 českých a 500 zahraničních odborných autorů a konzultantů. Vyšla v nakladatelství Odeon společnosti Euromedia Group, která je majetkem mediálního koncernu Bertelsman. Obsahuje 150 000 hesel na 7 000 stranách, 20 000 ilustrací, map, grafů, fotografií a 2 000 odkazů do Internetu u důležitých či jinak zajímavých hesel. Výběrem hesel, zejména v části zahraničních biografii, je zaměřena převážně do oblasti německé a spíše do oblasti věd humanitních. Vyšla knižně i na CD-ROM.

2.2.4 Struktura slovníku

Každý slovník je uspořádán do určité struktury. Ve většině případů bývá základní struktura slovníků stejná, v některých oblastech, zvláště odborných, jsou dále přiřazeny podrobnější statě, které jsou důležité pro vysvětlení určitého hesla nebo partie slovníku.

Pro grafickou podobu a strukturu slovníků nejsou dána žádná obecně závazná pravidla, existují však obecně platná doporučení.

Členění, dále popsané, je vytvořeno na základě sumarizace ze všech prostudovaných slovníků^{1) 4) 6) 7) 8) 10) 11) 13) 14) 16) 17) 19) 23) 26) 28) 33) 38)}. Není proto pravidlem, že každý slovník dodržuje takto uvedenou strukturu.

Obecná struktura knižně vydaných slovníků (obecně libovolné publikace):

- Předmluva
- Úvod
- Vysvětlivky
- Významová část
- Seznam zkratk a značek
- Rejstřík
- Poznámky
- Seznam použité literatury
- Životopis
- Opravy a dodatky
- Identifikační údaje publikace

V následující části jsou jednotlivé body podrobněji rozebrány.

Předmluva

První částí bývá předmluva, v níž autor v krátkosti popisuje, jakým způsobem slovník vznikl a jak dlouho dílo vznikalo. Mnohdy je zde uvedeno poděkování autora vědeckému týmu, případně redaktorovi, který byl nápomocen při tvorbě slovníku a také recenzentu za rady a podněty týkající se jednotlivostí i celkového pojetí slovníku a dále jednotlivým spolupracovníkům z hlediska odbornosti. Není pravidlem, že v každém slovníku je předmluva uvedena, naopak některé z nich předmluvu nemají, např.: *Slovník počítačových zkratek* ⁴⁾.

Úvod

Některé slovníky začínají přímo Úvodem. Obsah Úvodu se mnohdy ztotožňuje s obsahem Předmluvy.

Ty slovníky, které obsahují jak Předmluvu, tak Úvod, již obvykle nemají zařazenou kapitolu Vysvětlivky. V tom případě jsou v části Úvod zmíněny některé skutečnosti, které jsou jinak zahrnuty v části Vysvětlivky. Například ve *Slovníku cizích slov* ¹⁴⁾, jsou v Úvodu obsaženy následující partie: a) obecné výklady, b) výslovnost, c) dodatek, d) literatura, e) zkratky, f) značky. Kapitola Vysvětlivky chybí.

Další slovníky nemají části Předmluva a Úvod takto označené, ale obsahují text, který je za ně možno považovat.

Vysvětlivky

- **řazení hesla** - v této části bývá uvedeno, jak jsou jednotlivá hesla řazena. Při stejném znění názvu jsou nejprve řazena hesla věcná (s malým začátečním písmenem), dále hesla, jejichž název je vlastním jménem (s velkým začátečním písmenem) a hesla biografická ¹⁶⁾
- **pravopis** - používány jsou progresivní formy podle *Pravidel českého pravopisu* ¹⁸⁾ a *Slovníku spisovného jazyka českého* ¹⁰⁾. V případech, kde se progresivní způsob transkripce teprve začíná prosazovat (např. thorax, thalamus nebo koncovka -ismus), se přiklání ke konzervativní variantě. U slov, kde rozdíl mezi odbornou verzí latinskou a její počestěnou formou výrazně ovlivňuje místo zařazení v abecedě (např. rozdíl mezi ph - f), se uvádí obě varianty pojmu se vzájemným odkazem k variantě druhé např. conjunctivitis – viz konjunktivitida ³⁸⁾.

- **gramatický tvar slova** - hesla jsou uváděna v nejčastěji užívaném tvaru nebo v jeho nejobecnější verzi, zpravidla jako podstatná jména (kardiologie). Jejich odvozeniny (např. kardiolog) se samostatně uvádějí obvykle tehdy, mají-li zvláštní význam (alergie - alergická reakce, patologie - patologický). Vlastní kmen podstatného jména, od něhož se tvoří odvozené termíny, často není patrný z 1. pádu jednotného čísla, v těchto případech se uvádí druhý pád nebo množné číslo (dens, 2.p. dentis, odvozené slovo dentista)³⁸⁾.
- **výslovnost a původ slov** - výslovnost je uváděna pouze tehdy, je-li odlišná od psaného tvaru, je uváděna v hranaté závorce za půlčárkovaným názvem hesla. Pokud je to z hlediska informace potřebné, je uveden i český překlad³⁸⁾.
- **stavba hesel**
  - *věcná hesla*
  - *hesla států* - zkrácený název v českém znění; celý název český (event. zkratka); celý název původní (event. zkratka)
  - *biografická hesla* - příjmení (výslovnost), rodné (křestní) jméno, rok narození a úmrtí, doba vlády, pseudonym nebo vlastní jméno, národnost, obor činnosti, zaměstnání, vědecká hodnost, členství v různých institucích, funkce, činnost, hodnocení, dílo, role, vyznamenání, řády. V takových případech se akademické tituly neuvádějí¹⁶⁾.
- **sazba**
  - *půlčárková sazba* je vyhrazena pouze pro názvy hesel a pro číslice oddělující jednotlivé významy nebo obory ve složených heslech
  - *kurzíva* je určena pro rodná jména, názvy oborů, latinské názvy, názvy vědeckých a uměleckých děl, citáty z uměleckých děl a překlady z jazykovědy
- **číslice**
  - běžně se používají číslice arabské; římské číslice jsou vyhrazeny pro pořadí panovníků, sjezdů, kongresů a institucí
  - před letopočty se nepoužívají výrazy jako roku, v roce, v letech apod. ani jejich zkratky

- zkratka n. l. se v textu obvykle nepoužívá (většinou u tabulek, kde je třeba oddělit letopočty př. n. l. a n. l.); kde není př. n. l., rozumí se n. l.
- letopočty od – do v textu, od – celý letopočet – do – poslední dvě číslice (1850-67), jde-li o stejné století; rok narození a úmrtí je uváděn nezkráceně; doba vlády či trvání ve funkci se uvádí od – do, od – pouze v případě, kdy se letopočet ukončení kryje s úmrtím nebo kdy údaj od – stále platí

Významová část

Vlastní, abecedně řazený souhrn pojmů a hesel, naplňující význam slovníku. Je to nejpodstatnější a nejrozsáhlejší část slovníku, která je čtenářem nejvíce využita. Kvalita a kvantita zpracování této části udává celkovou vypovídající hodnotu slovníku.

Významová část může být také doplněna o obrázky, fotografie, mapy, tabulky, grafy jako např. v *Ilustrovaném encyklopedickém slovníku* ¹⁶⁾.

Pro názornost zpracování zkratk v knižně vydaných slovnících ^{1) 4) 11) 19) 26) 28)} jsou v kapitole 8. *Přílohy* uvedeny ukázky z těchto slovníků zkratk.

Seznam zkratk a značek

V této části bývají rozepsány zkratky použité ve slovníku. Bývají zde uvedena i pravidla, podle kterých uvedené zkratky vznikly. Např.:

- názvy hesel se zkracují v textu začátečním písmenem(y)
- obvyklé zkratky; názvy států a některých zkratk institucí, organizací apod. jsou uvedeny jako samostatná a odkazová hesla (nejsou v seznamu zkratk)
- zkratky přídavných jmen platí i pro příslovce od těchto přídavných jmen odvozené
- podle uvedených zkratk se zkracují též některá složená slova, např. severoč., makroekon.
- zkratky jsou řazený abecedně a jsou uvedeny buď velkým počátečním písmenem před sloupečkem, anebo každý abecední sloupeček je graficky oddělen

Rejstřík

Důležitou částí slovníku bývá Rejstřík, který může být doplněn obrázky, fotografiemi či stručnými tabulkami. Tato kapitola může být také nazvána jako Obsah a slouží k orientaci nebo vyhledání jednotlivých partií slovníku.

Poznámky

V některých slovnících je vymezen několikastránkový volný prostor pro poznámky a zápisky čtenáře.

Seznam použité literatury

V seznamu literatury uvádí autor odkazy na díla a další zdroje, ze kterých čerpal při tvorbě své publikace. Bývají řazeny abecedně podle jejich autorů.

Životopis

Někdy bývá ve slovníku krátký životopis autora.

Opravy a dodatky

V závěru bývají případné opravy a dodatky, které vyšly po redakčních uzávěrkách jednotlivých svazků.

Identifikační údaje

Tyto údaje bývají obvykle uvedeny na poslední straně publikace a zahrnují: jméno autora, členů jeho kolektivu a konzultantů, název nakladatelství a jeho adresu, pořadí vydání, rok vydání, číslo ISBN. U starších publikací bývají dále uvedeny informace o celkovém počtu stran, nákladu (např. 170 000 výtisků), typu vazby, tiskárně, ceně a jiných. U novějších publikací se některé z těchto údajů již vynechávají.

2.2.5 Vybrané slovníky zkratek

V tabulce 1 jsou pro představu uvedeny slovníky, které mají v názvu slovo zkratka. Tento průzkum byl realizován ve Státní vědecké knihovně v Hradci Králové a dále na Internetu. Z tabulky vyplývá, že v současné době jsou dostupné 2 slovníky zkratek v českém jazyce specializované na medicínský obor - *Slovník zdravotnických zkratek*¹⁾ a *Zkratky používané v medicíně*¹¹⁾, ani jeden ovšem není zaměřen na farmaceutické zkratky. Tabulka také ukazuje, že tyto dva slovníky jsou jediné týkající se zdravotnictví, které byly vydány v posledních desetiletích. Pro zdůraznění jsou tyto slovníky v tabulce 1 ztučněny.

Tabulka 1: Přehled knižně vydaných slovníků zkratek

Poř. číslo	Titul	Autor	Nakladatelství	Počet stran	Rok vydání
1.	Zkratky používané v medicíně	Boleslav Hemzal Miroslav Votava	Neptun Brno	113	2005
2.	Slovník zdravotnických zkratek (lékařských, ošetrovatelských a příbuzných)	Roman Adameczyk	Triton Praha	158	2005
3.	Slovník zkratek	Kolektiv autorů a konz. Encykl. domu	Encyklopedický dům, s.r.o.	231	1994
4.	Slovník anglických zkratek	Josef Slováček	Montanex Ostrava	285	2000
5.	Velký slovník zkratek Evropské unie	Jiří Elman	Informační centrum Evropské unie	1002	2000
6.	Stručný anglicko-český slovník ekonomických termínů a zkratek	Oldřich Dědek	Management Press	138	1996
7.	Počítačové zkratky	Alexandr Pilař	Grada Publishing	233	1999
8.	Slovník počítačových zkratek	Vladislav Černý	KOPP České Budějovice	121	1994
9.	Slovník těsnopisných zkratek	Jan Petrásek	Státní pedagogické nakladatelství Praha	224	1978
10.	Slovník zkratek z výpočetní techniky	Josef Pužman	Institut ČSKVŘ Praha	158	1974
11.	Zkratky a akronymy v publikacích o Dohodě o Evropském patentu	Jaromír Pužman	Úřad průmyslového vlastnictví Praha	46	1993
12.	Zkratky: Informatika a knihovnictví	Jana Novotná	Národní knihovna Praha	103	1994
13.	Zkratky podle standardů ČSN a IEC	Sborník přednášek	Top print Trutnov	91	1996
14.	Zkratky v rozvodu nízkého napětí	Neznámý	Dům techniky, ČVTS Pardubice	91	1974
15.	Zkratky z knihovnictví a bibliografie	Neznámý	Státní knihovna Praha, ČSR	139	1984
16.	Zkratky ze současnosti a historie švýcarských odborových a profesních organizací	Andrej Rády	Jednota tlumočnicků a překladatelů Praha	12	1997

17.	Zkratky, značky a akronymy	Zdeněk Kos	Horizont Praha	289	1983
18.	Slovník anglo-amerických technických zkratk	Karel Cacek	Státní nakladatelství technické literatury Praha	191	1961
19.	Zkratky a akronymy v automobilové technice	František Vlk	Nakladatelství a vydavatelství Brno	385	2005
20.	Slovník zkratk z informatiky	Jiří Javorský	Ústředí vědeckých, technických a ekonomických informací Praha	276	1984
21.	Německé zkratky v obchodní, finanční a právní terminologii	Zdena Šilerová	Univerzita Pardubice	nezn.	1996
22.	Německé zkratky v ekonomické, fyzikální a matematické terminologii	Zdena Šilerová	Univerzita Pardubice	nezn.	1999
23.	Letecké zkratky	Martin Jalovecký	Vydavatelství ČVUT Praha	67	1998
24.	Jazykové zkratky v češtině	Josef Hrbáček	Univerzita Karlova Praha	126	1978

2.3 Zkratky

Pojem zkratka je možné nejuvěstičněji vysvětlit jako ustálené zkrácení slova nebo slov. Již ve starých rukopisech (s historickým zjednodušením v rukopisech latinských) se objevovaly tzv. abreviatury (abreviace), tzn. zkratky v písmu. Lze usuzovat, že zkracování písma mělo praktický urychlující význam pro autora zápisu, ať již uměleckého, věcného nebo i naučného. Jelikož psali lidé vzdělaní a významní, jimi zavedené výrazy přecházely do ustálených forem, z výjimek se utvářelo pravidlo. V odvozeném smyslu se v současnosti odborně označují určité odchylky od latinské grafiky jako abreviační odchylky, což je již problematika mimo téma této práce. Jsou to však historické a lingvistické souvislosti vývoje jazyka a mají význam při vědomí toho, že latina i další jazyky jsou jazykem stále „živým“ pro takový vědní obor, jakým je farmacie.

V moderní době všechny světové jazyky obsahují zkratky, které se ve velké míře odrážejí v písemném projevu. Ve vývoji mateřského jazyka se pak prosazují v oblasti zkratk dva inovující proudy: jednak se vytvářejí zkratky na bázi českého jazyka, a pak se přebírají z jiného světového jazyka, pro něž se ovšem v řeči hledá výslovnost.

Ustálení výslovnosti z přejatých zkratek je záležitost dlouhodobá a pravděpodobně jedinou variantu nelze přijmout jako závaznou. Příkladem může být banální případ diskových přenosných médií. Zatímco pro CD se vžilo [cé dé] a nikoliv [sí dí], pro vizuální DVD se národ včetně moderátorů sdělovacích prostředků rozdělil na dvě části, z nichž jedna v plynulé řeči vyslovuje česky [dé vé dé] a druhá důsledně anglicky [dí ví dí].

Nevídaný růst vědeckých poznatků s sebou přináší i mnoho nových terminologických výrazů. Většina z nich se neomezuje na jedno slovo, ale skládá se z celých slovních spojení. Takové slovní skupiny se nahrazují zkratkou, vytvořenou z prvních písmen, je to běžné zejména v angličtině a tyto zkratky přejímají i jiné jazyky. Součástí naší každodenní komunikace se tak stávají zkratky mezinárodně používané. Do povědomí každého již od dětského věku vstoupil osobní počítač nikoliv jako OP, ale PC (**P**ersonal **C**omputer).

V češtině vznikají a používají se i nová slova, přetváří se tedy i jazyková forma. Nová pojmenování, nová slova, nové jednoslovné i víceslovné výrazy, slova s novými významy bývají souhrnně označovány jazykovědným termínem **neologismus** ¹⁷⁾.

Rozsáhlou definici v angličtině a další zajímavé informace o zkratkách lze nalézt např. na internetové adrese: <http://en.wikipedia.org/wiki/Abbreviation> ⁴²⁾.

Díky masivnímu rozšíření výpočetní techniky jsou v současné době velmi aktuální také tzv. klávesové zkratky. V tomto smyslu se nejedná se o zkrácení určitého výrazu, ale o zkrácení konkrétního postupu nebo příkazu v programu pomocí klávesnice počítače. Klávesové zkratky umožňují zvýšit efektivnost práce s programy a vybrat příkaz nebo tlačítko nabídky stisknutím kombinace určitých kláves (např. Ctrl + C).

Adamczyk ¹⁾ ještě zmiňuje, že v dřívější době, kdy paměťová kapacita počítačů byla velmi omezená, měly zkratky i funkci spořiče paměti. Určitou metaforou zkratek jsou kompresní počítačové programy (ZIP, RAR apod.), které umožňují matematickými postupy redukovat objem dat (tzv. komprimace) ukládané informace a tím zmenšit nároky na kapacitu paměťového média.

2.3.1 Dělení zkratek

Obecně lze zkratky dělit do několika skupin, již zmíněných, ale přesné rozdělení je závislé na oboru, ve kterém se konkrétní zkratky používají. Níže je nastíněno rozdělení zkratek podle *Slovníku zdravotnických zkratek* ¹⁾.

Zkratky lze podle autora tohoto slovníku systematicky členit do několika skupin. V českém kontextu se hovoří o grafických zkratkách (realizovaných pouze v písmu, ale čtených plně; např. zkratka *prof.* se čte „profesor“) a grafickofonických zkratkách (realizovaných písmem i slovem shodně, tzn. píše i vyslovují se stejně, např. zkratka *SÚKL* se čte „súkl“).

Vyskytují se zkratky:

- **iniciálové** (CNS - Central Nervous System)
- **iniciálové akronymy** (PET - Positron Emission Tomography)
- **skupinové** – úvodní písmenná seskupení (*Ob-gyn: Obstetrics-Gynecology*)
- **skeletové** – vycházejí ze skutečnosti, že nositelem hlavní části významu v řadě jazyků jsou souhlásky (*drng: drainage-drenáž*)
- **rámcové** – stavějí na počátečním a koncovém písmeni (*dr.: doctor*)
- **teleskopická/kufříková zkratková slova** – tvořená několika počátečními a několika koncovými písmeny (*smog: smoke fog*)
- **lineární** – počáteční úsek slova, zkrácení (*abd: abdomen*)
- **zkratková slova s koncovým krácením**, tzv. clipping, odtržení části slova (*lab-laboratoř*). Zkratkové slovo se liší od zkratky tím, že se lexikalizuje, tzn. chová se jako běžné podstatné jméno - v grafice (píše se malými písmeny) a tvaroslovně (v češtině se skloňuje /např. lab - budu v labu/)

2.3.2 Obecné používání zkratek

V českém stejně jako v jiném jazyce se používání zkratek dovoluje a zkratky se hojně využívají, včetně těch převzatých z jiných mezinárodně používaných jazyků. Použití zkratek v českém jazyce upravují *Pravidla českého pravopisu* ¹⁸⁾.

Hlavním důvodem stále rozšířenějšího používání zkratek, je zjednodušení a zpřehlednění složitějších výrazů. Existují i další důvody, např. jednodušší výslovnost, reklamní účely a další, ale v první řadě je to jednodušší a rychlejší použití daného výrazu. Avšak při tvorbě písemného dokumentu a využívání zkratek je třeba mít stále na mysli, že zkratky se používají pro usnadnění práce čtenáře, uživatele, a nikoli tedy pro urychlení práce zpracovatele.

Všeobecně platí pravidlo nepoužívat zkratky tam, kde by mohly vzniknout jakékoli pochybnosti o jejich významu. Použitá zkratka by se měla při prvním výskytu v textu rozepsat a uvést v závorce. Vyskytuje-li se v textu větší počet zkratek, je žádoucí na začátku nebo na konci dokumentu uvést *Seznam použitých zkratek*. Vzhledem k tomu, že u zkratek obvykle nelze vyjádřit jejich pádovou vazbu, neměly by se užívat na začátcích nadpisů, odstavců apod.

Jiným případem jsou však akronymy, které se skloňují ve všech pádech. Příklady: Semafor – o Semaforu, Internet – bez Internetu, Čedok - s Čedokem apod., nikoliv však s ČEDOKem.

Při práci se zkratkami a dalšími tomu odpovídajícími podobnými formami je nutné jasně odlišit, co je oficiální nebo oborově zavedená zkratka, popř. zkrácený ustálený výraz podle obecně platných pravidel a naproti tomu, co je náhodně zkrácené slovo (víceméně svévolná zkrácenina). Mohou vznikat opravdu extrémní a nedůvodné zkráceniny, kdy se při vložení tečky zkrátí slovo o jediný úhoz.

O náhodné zkracování slov jde tehdy, když pisatel nechce kvůli nedostatku místa nebo času zapsat slovo celé, proto zapíše jen první písmena a označí je na konci tečkou. Například místo *elektrická jednotka* pouze *el. jednotka* apod. Takový způsob písemného vyjádření však snižuje vypovídací schopnost napsaného a později čteného textu a může být zavádějící. Kdo může s naprostou jistotou vědět, co přesně měl autor na mysli? Vždyť *el. jednotka* může znamenat přinejmenším: *elektrická jednotka, elektronická jednotka, elitní jednotka, elementární jednotka*. V souvislém textu je možné při častém opakování stejného pojmu zavést jednoúčelovou zkratku jen pro konkrétní text, např. *elektrická jednotka* (dále jen **EJ**).

Zkracování slov je možné připustit v prostorově omezené tabulce, jestliže se daný pojem objevil již v předchozím textu. Jiným běžným případem je užití iniciálových zkratek z důvodu, že se do formuláře nevejde celý zápis slova (Česká republika – ČR apod.).

Zkracování obecných slov, ustálených výrazů a sousloví v souladu s *Pravidly českého pravopisu* nebo i jinými normami je naopak věcí běžnou a vzájemnou komunikaci nijak nekomplikující. Píše se malé počáteční písmeno (nejde-li výjimečně o slovo na začátku věty) a po skupině charakteristických písmen končících souhláskou, popř. hned po prvním písmenu, se připojí tečka. Příklady: aj., č., čís., např., odst., pozn., apod. (nikoliv však *a pod.*), t. r., př. n. l. Je-li takové slovo zařazeno na konec věty, nikdy se již nepíše další tečka.

2.3.3 Zkratky používané ve farmacii

Farmacie je obsáhlý a složitý obor, ve kterém se vyskytuje nespočet odborných pojmů a výrazů. To zákonitě vede ke vzniku, využívání, ale i k zániku zkratek. Tak jako každý jiný vědní obor má i farmacie svůj okruh používaných zkratek. Některé z nich se mohou ztotožňovat i s jinými obory, např. s lékařskými, jiné jsou úzce specifické, využitelné pouze ve farmacii. Velmi časté je využití zkratek pro didaktické a studijní účely a dále pro interní použití vědců a akademických pracovníků. Při sdělování vědeckých faktů ve vysoce odborných pracích se doporučuje výrazně omezit zkracování slov, vyjma zkracování ustálených výrazů.

Vedle zkratek je důležité zmínit také značky, jejichž typickým příkladem jsou značky chemické, chemické vzorce, registrační značky (®, ©, ^{TM}) a dále matematické symboly, případně označení fyzikálních veličin (I = proud) apod.

Pro použití zkratek ve vědních oborech platí stejná pravidla, která jsou již uvedena v kapitole 2.3.2 *Obecné používání zkratek*.

2.3.4 Internetové odkazy pro vyhledávání zkratek

Nezbytným zdrojem informací pro běžný život i pro všechny vědní obory se v současné době stává Internet, neboť poskytuje snadno dostupné informace a dokumenty mnoha autorů. Internet nabízí nepostradatelné vyhledávací programy tzv. vyhledávače i mnoho webových stránek se seznamy zkratek (včetně možnosti jejich rychlého vyhledání v rámci databáze). Tabulka 2 uvádí odkazy na Internetu vhodné pro vyhledávání zkratek, především z oboru medicíny a farmacie (aktuální v době vydání práce). Vyzdvihnout zaslouží především adresa: <http://www.pharma-lexicon.com/>⁴⁹⁾, která je orientovaná na farmaceutické a medicínské zkratky, ale i další informace z dané oblasti.

Tabulka 2: Přehled Internetových adres pro vyhledávání zkratk

ČESKÉ
http://cz.chemdat.info/mda/cz/labtool/abbrevia/abbrevia.html
http://wiki.medik.cz/wiki/Zkratky/
http://www.eqa.cz/terminologie/Text/Zkratky.htm
http://www.nuov.cz/index.php?page=p_p&s=178
http://www.zkratky.cz/search.php/
http://www.zkratky.net/
ANGLICKÉ
http://acronyms.thefreedictionary.com/
http://lethargy.swmed.edu/argh/argh.asp
http://www.acronyma.com/
http://www.acronymattic.com/
http://www.acronymfinder.com/
http://www.acronymsearch.com/
http://www.cas.org/ONLINE/standards.html
http://www.geocities.com/~mlshams/acronym/acrAa.htm
http://www.irs.aber.ac.uk/acronyms/
http://www.labcompliance.com/glossary/
http://www.pharma-lexicon.com/
http://www.special-dictionary.com/acronyms/
http://www.stands4.com/
NĚMECKÉ
http://www.chemie.fu-berlin.de/cgi-bin/acronym/
http://www.lgl.bayern.de/de/left/fachinformationen/abkuerzungsverzeichnis.htm

3 METODICKÁ ČÁST

3.1 Metodika sběru dat

V této části jsou uvedeny dva základní typy zdrojů, z nichž jsem čerpala při vyhledávání zkratk.

3.1.1 Publikované zdroje

Zkratky pro svoji práci jsem nejdříve vyhledávala ve skriptech a učebnicích, používaných během výuky předmětů Lékárenství¹⁵⁾²⁹⁾, Sociální farmacie^{36) 37)}, Farmakologie²⁰⁾ a Farmaceutická technologie¹²⁾.

V současnosti je běžné a moderní dávat přednášky a semináře v elektronické podobě na webové stránky příslušné vysoké školy. Farmaceutická fakulta v Hradci Králové pro své studenty poskytuje studijní materiály z jednotlivých předmětů do *Veřejných složek* v aplikaci *Microsoft Outlook*. Proto se i tyto složky staly mým dalším zdrojem. Jsem si však vědoma, že zařazení mezi publikované zdroje není zcela přesné.

Zdrojem zkratk byly také odborné publikace hojně využívané farmaceuty, např. Český lékopis⁵⁾, Časopis českých lékárníků^{2) 3)}, Věstník SÚKL³⁵⁾, Pharmindex Kompendium²⁵⁾, Pharmindex Breviř²⁴⁾, Remedia Kompendium³²⁾, Solutio příruční kniha pro lékárny^{30) 31)}. Zkratky z těchto zdrojů byly prvořadě při začleňování do mého seznamu zkratk. Dále jsem použila publikace^{9) 21) 22) 27) 34)}.

Při psaní teoretické části jsem prostudovala celou řadu slovníků a encyklopedií. Snažila jsem se tak získat obecné informace a přehled o skladbě slovníků a tvorbě zkratk, které bych využila při vlastní tvorbě mého slovníku zkratk. Proto jsem si zapůjčila ve Státní vědecké knihovně v Hradci Králové následující publikace: Ilustrovaný encyklopedický slovník¹⁶⁾, Slovník spisovného jazyka českého¹⁰⁾, Psychologický slovník⁸⁾, Slovník zkratk¹⁹⁾, Slovník cizích slov¹⁴⁾, Praktický slovník medicíny³⁸⁾, Slovník anglických zkratk²⁸⁾, Slovník zkratk z výpočetní techniky²⁶⁾, Slovník zdravotnických zkratk (lékařských, ošetrovatelských a příbuzných)¹⁾, Slangové výrazy pro drogy⁷⁾, Slovník počítačových zkratk⁴⁾, Nová slova v češtině¹⁷⁾, Zkratky používané v medicíně¹¹⁾, Slovník těsnopisných zkratk²³⁾, Slovník myšlenek³³⁾, Slovník spisovné češtiny pro veřejnost a školu⁶⁾, Lexicon medicum¹³⁾.

3.1.2 Internet jako zdroj zkratek

Internet slouží k přenášení informací a poskytování mnoha služeb jako jsou elektronická pošta, www stránky, chat, prodej zboží, sdílení souborů, telefonování, zábava, on-line hraní her a další.

Řada firem využívajících Internet pro reklamu snižuje nadměrným a neuváženým uváděním všemožných zkratek vypovídací schopnost textu a tím i efektivitu reklamy i okruh oslovených, protože část čtenářů sdělovaná fakta plně nepochopí. Pro mnoho lidí je také obtížné použité zkratky „dešifrovat“.

Při tvorbě mé diplomové práce se stal Internet dalším důležitým zdrojem zkratek a informací o nich. Prohlížela jsem webové stránky České lékárnické komory⁴⁸⁾, Apatykáře⁴⁶⁾, Zdravcentra⁵²⁾ a další týkající se farmacie^{39) 40) 41) 43) 45) 47) 50) 51)} a shromažďovala nalezené zkratky.

Občas jsem narazila na cizojazyčnou zkratku, za níž byl v závorce napsán český význam, ale už zde nebylo rozepsáno, z jakého cizího jazyka pochází nebo z jakých slov se skládá. V těchto případech jsem danou zkratku hledala na Internetu pomocí vyhledávače Google.com, zejména když se jednalo o zkratku mezinárodní, nebo na vyhledávacích Seznam.cz, či Centrum.cz, když jsem potřebovala najít význam české zkratky.

Do formuláře ve vyhledávači jsem zadala příslušnou zkratku či slovní spojení a vyhledávač mi v okamžiku našel velké množství odkazů. Postupně jsem procházela jednotlivé odkazy a do své práce jsem použila ty, který byly spojené s významem mé zkratky. Velice často se stávalo, že vyhledávač našel odkazy, které obsahovaly slovní rozepsání dané zkratky, ale mnohdy se toto slovní rozepsání týkalo stejně znějící zkratky z jiného oboru.

Je obvyklé, že jedna zkratka může mít více významů jak ve farmacii, tak v jiných vědeckých disciplínách. Příkladem uvádím zkratku GMP - v roce 1994 *Slovník zkratek*¹⁹⁾ uváděl jen 2 významy a to:

GMP GuanosinMonoPhosfat

GMP fr. Gouverneur Militaire de Paris, velitel pařížské posádky

V současnosti jsem pro tuto zkratku pomocí Internetu našla **100** dalších významů. V jejich přehledu jsem nejprve uvedla pro farmacii nejdůležitější význam, poté následují ostatní významy seřazené podle abecedy. Na Internetu jsou však často významy seříděné podle frekvence používání.

GMP = Good Manufacturing Practice

Galow Metal Products	Good Manufacturing Practise
Garbage Management Plan	Good Manufacturing Procedures
Gates Malaria Partnership	Good Manufacturing Processes
Gateway Monitoring Protocol	Good Manufacturing Program
GDP Mannose Pyrophosphorylase	Good Medical Practices
Gelders Milieubeleidsplan	Good Mining Practice
Gemas Metais Preciosos	Goods Manufacturing Process
General Management Plans	Goods Medicinal Products
General Metal Products	Gordon Moore Park
General Motors Plastic	Government Markets Platform
Generalized Markup	Governor Morehead Preschool
Generic Multipurpose Processor	Graduate Management Program
Genesis Machinery Products	Graduate Management Project
Genome Megasequencing Project	Graduate Medical Program
Geoff Manasse Photography	Graduate Mentoring Program
Geologia Minasy Petrolio	Granule Membrane Protein
Geologic Map of Pacific	Granulocyte Macrophage
Geological Maps and Publications	Granulocyte Membrane Protein
Geometric Modeling and Processing	Gratton Maria Pia
Geometric Modelling Project	Graue Mill Partners
Geometrical Modeling Package	Great Minds Project
George Mitchell Photographic	Great Mongol Page
Georgia Marketing Promotions	Greater Manchester Probation
Georgian Monarchists Party	Green Mountain Post
Geospatial Metadata for Pipelines	Green Mountain Power
Gerald M Philips	Greitosios Medicinos Pagalbos
German Military Project	Gross Metropolitan Produkt
Getting More Pop	Groundwater Management Plans
Giant Middle Pedal	Groundwater Modeling Programs
Giant Motorsports	Groundwater Monitoring Program
Gifted Math Program	Group Management Protocol
Gimli Motorsport Park	Group Members Posts
Girod Matt Productions	Group Message Protocol
Glass Molders and Pottery	Groupe Moto Propulseur
Glass Molders Plastics	Groupe Moules Precision
Glass Molders Pottery	Growth Monitoring Promotion
Global Machinery for Pharmaceuticals	Gruppo Mineralogico Parmense
Global Male Pass	Gruppo Mineralogico Piacentino
Global Management Program	Gruppo Modellistico Pratese

Global Manufacturing Principles	Guanine Mono Phosphate
Global Marketing Partners	Guaranteed Maximum Prices
Global Microbicide Project	Guide to Map Projections
Global Millennium Project	Gulbarga Mahanagara Palike
Global Mobile Professional	Gulf Mushroom Products
Global Mountain Programme	Gulf of Maine Project
Glyco Macro Peptide	Gunung Madu Plantation
Go Modem Protocol	Gustavsson Metall Page
Gold Maps and Prospecting	Guyana MetaPage
Good Machine Path	Gypsum Mining and Processing
Good Management Practices	

Je zajímavé, že např. ke zkratce **ABC** je možné na internetové adrese <http://www.acronymatic.com/> nalézt dokonce 194 různých významů (naprostá většina z nich je ovšem pro farmacii irelevantní).

3.2 Metodika zpracování dat

V první fázi jsem nalezené zkratky a jejich významy vypisovala do sešitu, ale při narůstajícím množství jsem se rozhodla využít výpočetní techniku. Zvolila jsem zápis do tabulky v programu Microsoft Excel. Tabulka byla vhodnou volbou, protože např. umožňovala kdykoli setřídít sloupec se zkratkami podle abecedy, čímž jsem mohla kontrolovat, zda se nějaká zkratka neopakuje.

Do své základní databáze zkratk jsem zavedla sloupce *Zkratka*, *Slovní rozepsání*, *Český význam zkratky*, *Výklad*. Navíc jsem přidala ještě sloupce *Zdroje* a *Poznámky*. Do sloupce *Zdroje* jsem si pro vlastní potřebu poznamenala odkazy, kde jsem danou zkratku našla. Ve sloupci *Poznámka* jsem měla napsáno, že u dané zkratky jsem použila vlastní volný překlad. Tyto sloupce jsem do konečné podoby diplomové práce nezařadila.

Rozhodla jsem se základní databázi zkratk rozšířit o výkladovou část, zvláště u těch, které úzce souvisejí s Lékárenstvím a Sociální farmacií. Základní databázi zkratk jsem po kontrole a selekci využila jako výchozí materiál pro dvě samostatné tabulky. Jedna z nich, představující *Hlavní slovník zkratk*, obsahuje všechny vhodné nalezené zkratky a druhá, nazvaná *Slovník vybraných zkratk s výkladem*, výběr z těchto zkratk včetně výkladu jejich významu.

Jednotlivé sloupce v *Hlavním slovníku zkratk* jsou označeny:

Zkratka – Slovní rozepsání – Český význam zkratky

Sloupce u *Slovníku vybraných zkratk s výkladem* jsou pojmenovány:

Zkratka – Slovní rozepsání – Výklad

Po převedení všech zvolených zkratk do obou tabulek jsem postupně pomocí literatury a vyhledávačů na Internetu doplnila chybějící údaje, nejčastěji přesné vysvětlení zkratky. Z časových a prostorových důvodů nebylo možné napsat výkladovou část u každé zkratky v *Hlavním slovníku*, proto je u zkratk, které mají navíc uvedenou výkladovou část ve *Slovníku vybraných zkratk s výkladem* zobrazen symbol ⁽⁺⁾.

Pozn. Vzhledem k tématu mé diplomové práce „Zkratky v lékárenství a farmacii“ *Seznam použitých zkratk a symbolů* uvedený na začátku diplomové práce obsahuje pouze seznam zkratk použitých v mé práci, které nesouvisí s lékárenstvím ani s farmacií.

4 PRAKTICKÁ ČÁST

Do praktické části diplomové práce jsem zařadila oba navrhované slovníky – **Hlavní slovník zkratek** a **Slovník vybraných zkratek s výkladem**, které budou sloužit jako základ studijní příručky zaměřené na zkratky používané ve farmacii a lékárenství určené pro studenty. Vzhledem k tomu, že jsem v kapitole 3. *Metodická část* podrobně popsala tvorbu obou slovníků, a v kapitole 5. *Diskuze* objasňuji jednotlivé kroky, potíže a řešení při zpracování konečné podoby slovníků, již je zde dále nerozvádím.

4.1 Hlavní slovník zkratek

Hlavní slovník zkratek uvedený v tabulce 3 obsahuje v prvním sloupci samotnou zkratku, ve druhém její slovní rozepsání a ve třetím případný překlad do češtiny. V něm jsou abecedně seříděny všechny zkratky, které jsem našla a zařadila do slovníku. Ve slovním rozepsání zkratky je velkými písmeny naznačeno, z jakých písmen nebo slov je zkratka vytvořena. U některých zkratek je ve sloupci „Slovní rozepsání“ uveden symbol ⁽⁺⁾, který indikuje, že tato zkratka se vyskytuje i v tabulce 4, což je *Slovník vybraných zkratek s výkladem*.

Tabulka 3: Hlavní slovník zkratek

Zkratka	Slovní rozepsání	Český význam zkratky
®	Registered Mark	Registrovaná ochranná známka
ABC	Airways Breathing Circulation	Volné dýchací cesty, dýchání, oběh
ABCD	Airways Breathing Circulation Defibrillation ⁽⁺⁾	Volné dýchací cesty, dýchání, oběh, defibrilace
ABDA	Bundesvereinigung Deutscher Apothekerverbände	Německý ekvivalent k České lékárnické komoře
AC	Anatomical Classification	Anatomické třídění
ACRP	Association of Clinical Research Professionals	Asociace odborníků pro klinický výzkum a studie
ADR	Adverse Drug Reaction	Nežádoucí účinek léku
AESGP	Association Européenne des Spécialités Pharmaceutiques Grand Public (Association of the European Self- Medication Industry)	Sdružení evropských výrobců volně prodejných LČ
AIM	Akutní Infarkt Myokardu	

Zkratka	Slovní rozeepsání	Český význam zkratky
AISLP	Automatizovaný Informační Systém Léčivých Přípravků ⁽⁺⁾	
ALIES	Automatizovaný Lékárenský Informační a Ekonomický Systém	
ALOS	Average Length Of Stay	Průměrné trvání ošetrovací doby/Průměrná délka doby ošetřování
ANE	Analýza Nákladové Efektivity	
ANMAT	Administración Nacional de Medicamentos, Alimentos y Tecnología Médica (National Administration of Food, Drugs and Medical Technology, Argentina)	Státní úřad pro léčiva, potraviny a zdravotnickou techniku v Argentině
API	1. Active Product Ingredient 2. Active Pharmaceutical Ingredient	1. Léčivá látka přípravku 2. Farmaceutická léčivá látka
APL	Asociace Provozovatelů Lékáren ⁽⁺⁾	
AR	Assessment Report	Zpráva o hodnocení přípravku
ARL	Asistent Revizního Lékaře	
ARO	Anesteziologicko Resuscitační Oddělení	
ASM	Asociace Studentů Medicíny	
ASMF	Active Substance Master File	Základní dokument o léčivé látce
ATB	AnTiBiotika ⁽⁺⁾	
ATC	Anatomical Therapeutical Chemical classification ⁽⁺⁾	Anatomicko-terapeuticko-chemická skupina dle mezinárodního třídění léčiv
ATCC	American Type Culture Collection	Americká sbírka typových kultur
AUEPF	Alliance Unichem European Pharmacists Forum	Evropské fórum lékárníků Alliance UniChem
AV ČR	Akademie Věd České Republiky ⁽⁺⁾	
AVEL	Asociace VELkodistributorů Léčiv ⁽⁺⁾	
B	Balení	
BE studie	BioEkvivalenční studie	
BfArM	Bundesinstitut für Arzneimittel und Medizinprodukte, BRD	Federální Institut pro léky a lékařská zařízení v SRN
BGA	BundesGesundheitsAmt	Německý zdravotnický úřad

Zkratka	Slovní rozeepsání	Český význam zkratky
BIRA	British Institute of Regulatory Affairs	Britský regulační úřad
BMGS	BundesMinisterium für Gesundheit und Soziale Sicherung	Spolkové ministerstvo zdravotnictví a sociálního zabezpečení
BN	Batch Number ⁽⁺⁾	Číslo šarže
BNF	British National Formulary	Britské formuláře neboli yellow cards = žluté karty
BOZP	Bezpečnost a Ochrana Zdraví při Práci ⁽⁺⁾	
BP	British Pharmacopoeia	Britský lékopis
BRP	Biological Reference Preparation	Biologický referenční přípravek
BZLR	Botanická Zahrada Léčivých Rostlin	
CADREAC	Collaboration Agreement between Drug Regulatory Authorities in European Union Associated Countries	Neformální dobrovolná spolupráce lékových úřadů přidružujících se zemí, reprezentovaných jejich řediteli, která by měla pomoci připravit oblast regulace léčiv na vstup do Evropské unie.
CAP	1. Centrally Authorised Product 2. Czech Association of Patients	1. Centrálně registrované přípravky 2. Svaz pacientů České republiky
CBA	Cost-Benefit Analysis	Analýza nákladů a výnosů
CBG/MEB	College ter Beoordeling van Geneesmiddelen/Medicines Evaluation Board, Netherland	Rada pro hodnocení léků v Holandsku
CC	Current Contents	Aktuální obsahy
CCM	Czech Collection of Microorganisms	Česká sbírka mikroorganismů
CEA	Cost Effective Analysis	Analýza efektivity nákladů
CEEC	Central and Eastern European Countries	Střední a východní evropské státy
CEFTA	Central Europe Free Trade Area	Středoevropská dohoda o volném obchodu
CEN	Comité Européen de Normalisation (European Committee for Standardization)	Evropský výbor pro normalizaci
CMS	Concerned Member State	Dotčený členský stát(y)
CNCTC	Czech National Collection of Type Cultures	Česká národní sbírka typových kultur mikroorganismů
COMP	Committee for Orphan Medicinal Products	Výbor pro léčivé přípravky pro vzácná onemocnění

Zkratka	Slovní rozeptání	Český význam zkratky
CP	Centralised Procedure for the authorisation of medicinal product in the European Union	Schvalovací proces léčivých přípravků v Evropské unii
CPMP	Committee for Proprietary Medicinal Products	Výbor pro schvalování léčivých přípravků
CRO	Clinical Research Organisation	Klinická výzkumná asociace
CRS	Chemical Reference Standard	Chemický referenční standard (etalon)
CSKÚ	Centrální Systém Kontaktních Údajů	
CTD	Common Technical Document	Společný technický dokument
CUA	Cost-Utility Analysis	Analýza účelnosti nákladů
CVMP	Committee for Veterinary Medicinal Products	Výbor pro veterinární léčiva
ČAFF	Česká Asociace Farmaceutických Firem ⁽⁺⁾	
ČAS	Česká Asociace Sester	
ČASP	Česká Asociace pro Speciální Potraviny	
ČATP	Česká Asociace Technických Plynů	
ČAV	Česká Akademie Věd	Preferenčně AV ČR ⁽⁺⁾
ČČL	Časopis Českých Lékárníků ⁽⁺⁾	
ČFM	České Farmaceutické Muzeum ⁽⁺⁾	
ČFS ČLS JEP	Česká Farmaceutická Společnost České Lékařské Společnosti Jana Evangelisty Purkyně ⁽⁺⁾	
ČIA	Český Institut pro Akreditace	
ČL	Český Lékopis ⁽⁺⁾	
ČLA	Česká Lékařská Akademie ⁽⁺⁾	
ČLČ	Časopis Lékařů Českých ⁽⁺⁾	
ČLeK	Česká Lékárnická Komora	Preferenčně ČLK ⁽⁺⁾
ČLK	1. Česká Lékárnická Komora ⁽⁺⁾ 2. Česká Lékařská Komora ⁽⁺⁾	
ČLS JEP	Česká Lékařská Společnost Jana Evangelisty Purkyně ⁽⁺⁾	
ČMI	Český Metrologický Institut	

Zkratka	Slovní rozepsání	Český význam zkratky
ČNR	Česká Národní Rada	
ČNZP	Česká Národní Zdravotní Pojišťovna	
ČOI	Česká Obchodní Inspekce	
ČSČK	ČeSkoslovenský Červený Kříž	
ČSK	Česká Stomatologická Komora ⁽⁺⁾	
ČsL	Československý Lékopis	
ČSL	Československý Lékopis	
ČSN	Česká (Československá) Státní Norma	
ČSNI	ČeSký Normalizační Institut	
D	1. Dávkování ⁽⁺⁾ 2. Držitel rozhodnutí o registraci ⁽⁺⁾	
DAB	Deutsches ArzneiBuch	Německý lékopis
DAK	Deutsche Angestellten-Krankenkasse	Německá zdravotní pojišťovna
DDD	Defined Daily Doses	Definovaná denní dávka
DDDB	počet DDD v jednom Balení	
DEA	Data Envelopment Analysis	Metoda hodnocení efektivnosti zdravotnických služeb
DF	Definovaná Forma	
DGoEC	Directorate General of European Commission	Generální ředitelství Evropské komise
DI	Doplňující Informace	
DIA	1. Drug Information Association 2. DIAbetes mellitus	1. Nezisková, multioborová asociace řízená převážně členy se zaměřením na drogy 2. Zkratka používaná v souvislosti s onemocněním cukrovkou
DIMDI	Deutsches Institut für Medizinische Dokumentation und Information, BRD	Německé informační centrum pro lékařské záznamy zřízené při BMGS
DIS	Závazný pokyn SÚKL vztahující se k problematice DIStribuce léčiv	
DiS	Diplomovaný Specialista v oboru ⁽⁺⁾	
DLP	Databáze Léčivých Přípravků	
DMF	Drug Master File	Základní dokument o léčivu

Zkratka	Slovní rozeepsání	Český význam zkratky
DNC	Dohodnutá Nejvyšší Cena ⁽⁺⁾	
DO	Druh Obalu ⁽⁺⁾	
DPH	Daň z Přidané Hodnoty ⁽⁺⁾	
DR	Druh Registrace	
DRA	Drug Regulatory Authority	Úřad pro kontrolu a regulaci léčiv
DRG	Diagnosis Related Groups ⁽⁺⁾	Diagnosticky spřízněné skupiny diagnóz
DS	Doplňek Stravy	
DSM	Diagnostic and Statistics Manual	Diagnostický a statistický manuál Americké psychiatrické společnosti
DSP	Doktorský Studijní Program	
DTCA	Direct-To-Consumer Advertising	Reklama orientovaná přímo na zákazníka
DUE	Drug Utilisation Evaluation	Hodnocení spotřeby léků
DUR	Drug Utilisation Review	Přehled spotřeby léků
DURG	Drug Utilisation Research Group	Sdružení zdravotnických profesionálů nezávislých na lékových firmách, kteří se zabývají podporou účelné farmakoterapie ve světě i u nás
E.G. (e.g.)	Example Gratia	Například, např.
EACPT	European Association for Clinical Pharmacology and Therapeutics	Evropská společnost klinické farmakologie a terapie
EAFP	European Association of Faculties of Pharmacy	Evropská asociace farmaceutických fakult
EAHP	European Association of Hospital Pharmacists	Evropská asociace nemocničních lékárníků
EAR	Estimated Average Requirement	Odhadovaný průměrný požadavek
EC	European Commission	Evropská komise
ECCMID	European Congress of Clinical Microbiology and Infectious Diseases	Evropský kongres klinické mikrobiologie a infekčního lékařství
eCTD	Electronic Common Technical Document	Běžný elektronický dokument
ECTS	European Credit Transfer System	Evropský systém transferu kreditů
ED	Evropská Dohoda	

Zkratka	Slovní rozeepsání	Český význam zkratky
EDQM	European Directorate for the Quality of Medicines	Evropský direktorát pro jakost léčiv
EFG	Especialidad Farmacéutica Genérica	Kvalifikace generického přípravku
EFPIA	European Federation of Pharmaceutical Industries and Associations	Evropská federace farmaceutického průmyslu a asociace
EGA	European Generics medicines Association	Evropská asociace výrobců generik
EK	1. Etická Komise ⁽⁺⁾ 2. Etický Kodex ⁽⁺⁾ 3. Evropská Komise ⁽⁺⁾	
EL	Evropský Lékopis	
ELBW	Extremely Low Birth Weight	Extrémně nízká porodní hmotnost
ELK	Evropská Lékopisná Komise	
EMCDDA	European Monitoring Centre for Drugs and Drug Addiction	Evropské monitorovací centrum pro drogy a drogovou závislost
EMA	1. European Medicines Agency 2. European Agency for the Evaluation of Medicinal Products	1. Evropské agentury pro léčiva 2. Evropská agentura pro hodnocení léčivých přípravků
EPC	European Pharmacopoeia Commission	Evropská lékopisná komise
EPhMRA	European Pharmaceutical Market Research Association	Asociace pro výzkum evropského farmaceutického trhu
EPSA	European Pharmaceutical Student's Association	Evropská studentská farmaceutická asociace
ESAC	European Surveillance of Antimicrobial Consumption	Projekt, který se zabývá spotřebou antibiotik v Evropě
ESCMID	European Society of Clinical Microbiology and Infectious Diseases	Evropská společnost klinické mikrobiologie a infekčního lékařství
ESCOP	European Scientific Cooperative on Phytotherapy	Evropská vědecká kooperativa pro fytoterapii
ESCP	European Society for Clinical Pharmacy	Evropská společnost klinické farmacie
ESIB	The National Unions of Students in Europe	Mezinárodní studentská organizace v Evropě
ESOP	European Society of Oncology Pharmacy	Evropská organizace onkologické farmacie
ESRA	European Society of Regulatory Affairs	Evropský regulační a kontrolní úřad
etc.	ET Cetera	Atd., a tak dále

Zkratka	Slovní rozeptání	Český význam zkratky
ETP	Electronic Transmission of Prescriptions	Elektronický přenos preskripce
EU	Evropská Unie	
EU MS	Member State of the European Union	Členský stát Evropské Unie
EUCEN	European Universities Continuing Education Network	Evropská organizace univerzit
EUCOMED	EUropean CONFederation of MEDical Devices Associations	Evropská asociace výrobců zdravotnických prostředků
EUFEPS	The EUropean FEderation for Pharmaceutical Sciences	Evropská federace pro farmaceutické vědy
EUR-OP	EU Office for Publications	Úřad pro úřední tisky Evropských společenství
EUROTOX	EUROpean National Societies of TOXicology	Evropská toxikologická společnost
EVMPD	EudraVigilance Medicinal Product Dictionary	Elektronická databáze léčiv
EXP	EXPirace ⁽⁺⁾	
EZÚ	Elektrotechnický Zkušební Ústav	
FaF UK	Farmaceutická Fakulta Univerzity Karlovy ⁽⁺⁾	
FCTC	Framework Convention on Tobacco Control	Organizace zdraví o kontrole tabáku
FDA	Food and Drug Administration ⁽⁺⁾	Americký úřad pro schvalování potravin a léčivých přípravků
FHNÚL	Frekvence Hlášení Nežádoucích Účinků Léků	
FI	Farmakoterapeutické Informace	
FIM-A	Federal Institute for Medicines, Austria	
FIP	International Pharmaceutical Federation	Mezinárodní farmaceutická federace
FIS	Farmaceutický Informační Servis	
FKSP	Fond Kulturních a Sociálních Potřeb	
FN	Fakultní Nemocnice ⁽⁺⁾	
FNL	Fórum Nezávislých Lékáren	
FOD	Fond Ohrožených Děti	
FRVŠ	Fond Rozvoje Vysokých Škol	

Zkratka	Slovní rozeepsání	Český význam zkratky
FÚ	Farmakokinetické Údaje	
GAČR	Grantová Agentura České Republiky	
GAUK	Grantová Agentura Univerzity Karlovy	
GBD	Global Burden of Disease	Ukazatel pro měření ztracených roků zdravého života z důvodu předčasného úmrtí nebo invalidity
GCP	Good Clinical Practice ⁽⁺⁾	Správná klinická praxe
GEON	GEneral OMCL Network	Hlavní Evropská síť kontrolních laboratoří
GHTF	Global Harmonization Task Force	Světové harmonizační taktické uskupení pro lékařství
GIRP	Groupment International de la Répartition Pharmaceutique Européenne	Evropská asociace farmaceutických velkodistributorů
GKV	Gesetzliche Krankenversicherung	Zkratka pro soustavu povinného nemocenského včetně zdravotnického pojištění v SRN
GLP	Good Laboratory Practice ⁽⁺⁾	Správná laboratorní praxe
GML	Grémium Majitelů Lékáren ⁽⁺⁾	
GMO	Geneticky Modifikované Organismy	
GMP	Good Manufacturing Practice	Správná výrobní praxe
GNZ	Generální Zdravotní Normativ ⁽⁺⁾	
GPUE	Groupment Pharmaceutique de l'Union Eutopéenne	Farmaceutická skupina Evropské Unie, Charta evropské lékárny
GSL	General Sale List ⁽⁺⁾	Léčivo prodávané bez lékařského předpisu mimo lékárnu
GVLP	Galenicky Vyráběné Léčivé Přípravky	
HCFA	Health Care Financing Administration	Federální úřad pro regulaci a správu programů Medicare a Medicaid v USA
HEM	Odbor Hygieny, Epidemiologie a Mikrobiologie (na MZ ČR)	
HEM MZ ČR	Hlavní EpideMiolog Ministerstva Zdravotnictví ČR	
HIM	Hmotný Investiční Majetek	
HK	Hořlavá Kapalina	

Zkratka	Slovní rozeepsání	Český význam zkratky
HMA	Heads of Medicines Agencies	Hlavní zastoupení pro léčiva
HMA-h	Head of Medicines Agencies – human	Hlavní zastoupení pro lidská léčiva
HMA-v	Head of Medicines Agencies – veterinary	Hlavní zastoupení pro veterinární léčiva
HMO	Health Maintenance Organization ⁽⁺⁾	Organizace pro udržení zdraví v USA
HMPC	Herbal Medicinal Products Committee	Výbor pro rostlinné léčivé přípravky
HoA	Heads of Agencies	Hlavní zastoupení
HPC	Health Professional Card	Průkaz zdravotnického odborníka
HPLP	Hromadně Připravovaný Léčivý Přípravek ⁽⁺⁾	
HR	Human Resources	Lidské zdroje
HRT	Hormone Replacement Therapy	Hormonální substituční terapie
HSL	Hlavní Správa Lékáren	
HVLČ	Hromadně Vyráběná Léčiva	
HVLP	Hromadně Vyráběné Léčivé Přípravky ⁽⁺⁾	
HW	HardWare	
CH	CHarakteristika ⁽⁺⁾	
CHMP	1. Centrale Humanitaire Medico Pharmaceutique (Committee for Medicinal Products for Human use) 2. Committee for Herbal Medicinal Products	1. Výboru pro humánní léčivé přípravky 2. Výbor pro rostlinné léčivé přípravky
I	Indikace ⁽⁺⁾	
I.E. (i.e.)	Id Est	To jest, t.j.
IAPO	International Alliance of Patient's Organizations	Mezinárodní aliance patientských organizací
IASP	International Association for the Study of Pain	Mezinárodní společnost pro studium bolesti
ICE	Improved Chemical Entities	Zlepšené chemické entity
IČZ	Identifikační Číslo zdravotnického Zařízení ⁽⁺⁾	
IDRAC	International Drug Registration Assisted by Computer	Mezinárodní rozsáhlá CD-ROM databáze předpisů Evropské unie v oblasti farmacie

Zkratka	Slovní rozeepsání	Český význam zkratky
IDS	Interaktivní Dispenzační Seminář	
IDVPZ	Institut Dalšího Vzdělávání Pracovníků ve Zdravotnictví v Brně	
IFPMA	International Federation of Pharmaceutical Manufactures Associations	Mezinárodní federace asociací farmaceutických výrobců
IFPW	International Federation of Pharmaceutical Wholesalers	Mezinárodní federace farmaceutických velkoobchodníků
IGA MZd	Interní Grantová Agentura Ministerstva Zdravotnictví	
IGPA	International Generic Pharmaceutical Alliance	Mezinárodní aliance generických výrobců
ICH	International Conference on Harmonisation	Harmonizační konference předpisů mezi Evropskou Unií, USA a Japonskem
ICH-GCP	International Conference on Harmonisation of Technical Requirements for Registration of Pharmaceuticals for Human Use	Harmonizační konference o technických požadavcích pro registraci léčivých přípravků (pro lidské použití)
IIP	Index Informačního Potenciálu	
IKEM	Institut Klinické a Experimentální Medicíny	
IKM	Individuální Kontrolní Metoda	
ILF	Institut pro další vzdělávání Lékařů a Farmaceutů	
IMB	Irish Medicines Board, Ireland	Irský úřad pro léčiva
IMI	International Mycological Institute	Mezinárodní mykologický institut
IMP	Investigational Medical Product	Hodnocení léčivého přípravku
IMS	1. Institut Mezioborových Studií 2. Informations Medicales & Statistiques	
INDA	Investigational New Drug Application	Žádost o výzkumné klinické hodnocení nového léku
INN	International Non-proprietary Name ⁽⁺⁾	Mezinárodní nechráněný název
IOCM	Intercantonal Office for the Control of Medicines, Switzerland	Úřad pro kontrolu léčiv ve Švýcarsku
IPA	International Pharmaceutical Abstracts	

Zkratka	Slovní rozeepsání	Český význam zkratky
IPFDIG	International Pharmacists Federation Drug Information Group	Informační skupina mezinárodní farmaceutické společnosti týkající se léčiv
IPL	Individuálně Připravované Léky	
IPLP	Individuálně Připravované Léčivé Přípravky ⁽⁺⁾	
IPMRG	International Pharmaceutical Market Research Group	Mezinárodní skupina pro výzkum farmaceutického trhu
IPSF	International Pharmaceutical Students' Federation	Mezinárodní studentská farmaceutická organizace
IPVZ	Institut Postgraduálního Vzdělávání ve Zdravotnictví v Praze ⁽⁺⁾	
IR	Infuzní Roztoky	
IS	Indikační Skupina	
ISBN	International Standard Book Number	Mezinárodní standardní číslování knih
ISDB	International Society of Drug Bulletins	Mezinárodní společnost lékových bulletinů
ISEP	International Student Exchange Program	Mezinárodní studentský výměnný program
ISO	International Organisation for Standardization	Mezinárodní organizace pro standardizaci
ISOPP	International Society of Oncology Pharmacy Practitioners	Mezinárodní organizace pro onkologickou farmacii
ISPE	International Society of PharmacoEpidemiology	Mezinárodní společnost pro farmakoepidemiologii
ISPOR	The International Society for Pharmacoeconomics and Outcomes Research	Mezinárodní společnost pro farmakoekonomii a výsledky léčby
ISS	Istituto Superiore di Sanità (National Institute for Health), Italy	Národní úřad pro zdraví v Itálii
ISSN	International Standard Serial Number	Mezinárodní standardní číslování pro periodika
IT	InTerakce ⁽⁺⁾	
IUPAC	International Union of Pure and Applied Chemistry	Mezinárodní unie pro čistou a užitou chemii
IVLČ	Individuálně Vyráběná LéČiva	

Zkratka	Slovní rozeepsání	Český význam zkratky
IVLP	Individuálně Vyráběné Léčivé Přípravky	
IZS	Integrovaný Záchranný Systém	
JCAHO	Joint Commision on Accreditation of Health care Organizations ⁽⁺⁾	Smíšená komise pro akreditaci zdravotnických organizací
KČF	Klub Českých Farmaceutů	
KH	Klinické Hodnocení	
KHS	Krajská Hygienická Stanice	
KI	KontraIndikace	
KIP	Konsultativ Interaktiv a Personal	
KKÚF	Krajská Komise Účelné Farmakoterapie	
KL	Kód Lékárny	
KLH	Závazný pokyn SÚKL vztahující se k problematice klinického hodnocení léčiv	
KNV	Krajský Národní Výbor	
KPR	KardioPulmonární Resuscitace	
KSVÚF	Komise pro Sledování Vývoje a Úrovně Farmakoterapie	
KTS	Krajská Transfúzní Stanice	
KÚF	1. Kontrolní Ústav Farmaceutický 2. Komise Účelné Farmakoterapie	
KÚNZ	Krajský Ústav Národního Zdraví	
KVL	Komora Veterinárních Lékařů	
KVS	Krajská Veterinární Správa	
KVZ	Krajské Veterinární Zařízení	
LAB	Závazný pokyn SÚKL vztahující se k problematice laboratorní kontroly	
LČ	Léčivo ⁽⁺⁾	
LEK	Závazný pokyn SÚKL vztahující se k problematice LÉKáren	
LF	1. Léková Forma ⁽⁺⁾ 2. Lékařská Fakulta ⁽⁺⁾	
LIC	Lékové Informační Centrum	

Zkratka	Slovní rozeepsání	Český význam zkratky
LK MZ	Lékopisná Komise Ministerstva Zdravotnictví	
LKK	Lékárenské Kontrolní Karty ⁽⁺⁾	
LKL	Laboratoř pro Kontrolu Léčiv	
LKS	časopis České stomatologické komory	dříve Bulletin Lékařské Komory Stomatologů
LL	1. Léčivá Látka ⁽⁺⁾ 2. Lékárnické Listy ⁽⁺⁾	
LNS	Laboratoire National de Santé, Luxembourg	Národní laboratoř pro zdraví v Lucemburgu
LO	Lékárenské Oddělení	
LOK	Lékařský Odborový Klub	
LP	1. Léčivý Přípravek ⁽⁺⁾ 2. Lékařský Předpis ⁽⁺⁾	
LPP	Léčebně Preventivní Péče	
LS	1. Lékárenská Služba 2. Letní Semestr	
LSPP	Lékařská Služba První Pomoci ⁽⁺⁾	
LZP	Lékové Záznamy Pacienta ⁽⁺⁾	
LZS	Letecká Záchraná Služba	
MAFS	Mezinárodní Asociace Farmaceutických Společností	
MAH	Marketing Authorisation Holder	Držitel rozhodnutí o registraci
MCA	Medicines Control Agency	Britský úřad kontroly léčiv
MDEG	Medical Devices Experts Group	Komise expertní skupiny pro zdravotní zařízení
MedDRA	Medical Dictionary for Regulatory Activities	
MeSH	Medical Subject Headings	Řízený lékařský hierarchický slovník termínů z biomedicíny
MF	Ministerstvo Financí	
MFD	ManuFactureD ⁽⁺⁾	Datum výroby
MHRA	Medicines and Healthcare Products Regulatory Agency	Britský úřad pro regulaci léčiv a zdravotnické produkty ve Velké Británii

Zkratka	Slovní rozeptání	Český význam zkratky
MHW	Ministry of Health and Welfare, Japan	Ministerstvo zdravotnictví a sociální péče v Japonsku
MI	Ministerstvo Informatiky	
MISS	Medical Interview Satisfaction Scale	Dotazník určený k měření spokojenosti pacienta s poskytovatelem zdravotní služby
MJA/V	Mutual Joint Audit/Visit (OMCL)	Vzájemné audity sítě OMCL
MJÚ	Manažer Jakosti Útvaru	
MKN	Mezinárodní Klasifikace Nemocí	
MLD	Minimum Lethal Dose	Nejmenší smrtelná dávka
MO	Ministerstvo Obrany	
MP	Medical Product	Léčivý přípravek
MPA	Medical Product Agency, Sweden	Agentura pro kontrolu léčiv ve Švédsku
MPO	Ministerstvo Průmyslu a Obchodu	
MRA	Mutual Recognition Agreement	Dohoda o vzájemném uznávání v EU
MRP	Mutual Recognition Procedure for the authorisation of medicinal product in Member States	Procedura vzájemného uznávání autorizací léčivých přípravků v EU
MRPs	Medicinal Product Reports	Hlášení o léčivých přípravcích
MS	1. MagiStraliter 2. Ministerstvo Spravedlnosti	1. Individuálně nebo hromadně připravované léčivé přípravky
MSS	Market Surveillance Study (OMCL), Marktüberwachungsstudie der EDQM	Obchodní srovnávací studie
MŠMT	Ministerstvo Školství, Mládeže a Tělovýchovy	
MU	Milion Unit	Miliony mezinárodních jednotek
MÚNZ	Městský Ústav Národního Zdraví	
MÚZO	Mechanizační Ústředna Zahraničního Obchodu	Výpočetní program MZ ČR pro zpracování účetních výkazů
MV	Ministerstvo Vnitra	
MZ	1. Ministerstvo Zdravotnictví ⁽⁺⁾ 2. Ministerstvo Zemědělství	
MZd	Ministerstvo Zdravotnictví	

Zkratka	Slovní rozeptání	Český význam zkratky
MZe	Ministerstvo Zemědělství	
MŽP	Ministerstvo Životního Prostředí	
NARZ	Norddeutsches Apotheken Rechen Zentrum	Severoněmecké datové lékárenské centrum
NAS	New Active Substance	Nová aktivní substance, účinná látka
NC _D	Nákupní Cena Distributora ⁽⁺⁾	
NCE	New Chemical Entity ⁽⁺⁾	Nová chemická entita
NCIMB	National Collection of Industrial and Marine Bacteria	Národní sbírka průmyslových a potravinových bakterií v UK (United Kingdom)
NC _L	Nákupní Cena Lékárny ⁽⁺⁾	
NCONZO	Národní Centrum Ošetřovatelství a Nelékařských Zdravotnických Oborů	
NCTC	National Collection of Type Cultures	Národní sbírka druhových kultur v UK (United Kingdom)
NCYC	National Collection of Yeast Cultures	Národní sbírka kvasinkových kultur v UK (United Kingdom)
NDA	New Drug Application ⁽⁺⁾	Žádost o klinické hodnocení nového léku
NDDSs	Novel Drug Delivery Systems	Nové systémy doručení léčiva do organismu
NENPH	Novorozenecká Extrémně Nízká Porodní Hmotnost	
NHS	1. National Health System 2. National Health Services	1. Národní zdravotní systém 2. Národní zdravotní služby
NIBSC	National Institute for Biological Standards and Control	Britský národní ústav pro biologické referenční a kontrolní materiály
NIH	National Institutes of Health	Národní institut zdraví
NIP	National Institute for Pharmacy	Národní farmaceutický institut (Maďarsko)
NL	1. Návyková Látka ⁽⁺⁾ 2. Nemocniční Lékařství ⁽⁺⁾	
NLF	Nemocničné Liekové Formuláre	Nemocniční lékové formuláře
NLK	Národní Lékařská Knihovna	
NME	New Molecular Entities	Nové molekulové entity

Zkratka	Slovní rozeepsání	Český význam zkratky
NNT	Number Needed to Treat	Počet pacientů, které je třeba léčit, aby se u jednoho z nich projevil pozitivní výsledek léčby
NO	Nemocniční lékárna s Odbornými pracovišti	
NO/OOVL	Nemocniční lékárna s Odbornými pracovišti s Odloučeným Oddělením Výdeje Léčiv a PZT	
NP	Náhradní Předpis ⁽⁺⁾	
NPA	National Pharmaceutical Association	
NRG	Name Review Group	Pracovní skupina zodpovědná za revize léků
NRT	Nicotine Replacement Therapy	Náhradní terapie nikotinem
NsP	Nemocnice s Poliklinikou	
NTA	Notice to Applicants	Požadavky na dokumentaci k registraci léku
NtA	Notice to Applicants	
NTN	Náhradní Terapie Nikotinem	
NTS	Národní Transfúzní Služba	
NÚ	1. Nežádoucí Účinky 2. Novorozenecká Úmrtnost	
NÚL	Nežádoucí Účinky Léků	
NV	Nemocniční Výdejna	
NZ	Nemocniční lékárna Základního typu	
NZ/OOVL	Nemocniční lékárna Základního typu s Odloučeným Oddělením Výdeje Léčiv a PZT	
NZIS	Národní Zdravotnický Informační Systém ⁽⁺⁾	
NZZ	Nestátní Zdravotnické Zařízení	
OCABR	Official Control Agency Batch Release (OMCL)	Hlavní orgán pro kontrolu propouštění šarží
ODA	Orphan Drug Act ⁽⁺⁾	Sirotčí léčiva
OECD	Organization for Economic Cooperation and Development	Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj

Zkratka	Slovní rozeepsání	Český význam zkratky
OGYI	Országos Gyógyszerészeti Intézet	Národní farmaceutický institut v Maďarsku
OHS	Okresní Hygienická Stanice (Správa)	
OICM	Office Intercantonal de Contrôle des Médicaments (Intercantonal Office for the Control of Medicines), Switzerland	Úřad pro kontrolu léčiv ve Švýcarsku
OKF	Odbor Klinické Farmacie	
OKL	Oddělení Kontroly Léčiv	
OKÚF	Okresní Komise Účelné Farmakoterapie	
OL	Omamná Látka ⁽⁺⁾	
OMCL	Official Medicines Control Laboratories	Síť akreditovaných kontrolních laboratoří
ON	Oborová Norma	
OOJP	Oddělení Odborné Jazykové Přípravy	
OOPP	Ochranné Osobní Pracovní Pomůcky	
OOVL	Odloučené Oddělení Výdeje Léčiv a PZT ⁽⁺⁾	
OP	Obchodní Přirážka ⁽⁺⁾	
OPL	Omamné a Psychotropní Látky	
OPP	Organizačně Provozní Porada	
OPSL	Oddělení Přípravy Sterilních Léků	
OR	Odds Ratio	Poměr šancí
ORC	ORientační Cena ⁽⁺⁾	
OŘKJ	Odbor Řízení Kvality a Jakosti	
OSL	Okresní Sdružení Lékárníků	
OSOP	Občanské Sdružení na Ochranu Pacientů	
OTC	Over The Counter ⁽⁺⁾	Volně prodejná léčiva – nejsou vázána na lékařský předpis
OTK	Oddělení Technické Kontroly	
OTS	Okresní Transfúzní Stanice	
OTVS	Oddělení Tělesné Výchovy a Sportu	
OÚNZ	Okresní Ústav Národního Zdraví	

Zkratka	Slovní rozeepsání	Český význam zkratky
OVZ	Okresní Veterinární Zařízení	
OVZ	odbor Ochrany Veřejného Zdraví (na MZ ČR)	
PACE	Pharmacy Apotex Continuing Education	Program kontinuálního vzdělávání farmaceutů
PAS	Porovnávací Analytická Studie	
PC	Prodejní Cena	
PC _D	Prodejní Cena Distributora	
PC _L	Prodejní Cena Lékárny	
PCNE	Pharmaceutical Case Network Europe	Evropská síť lékařské péče
PCV	PharmaCoVigilance	Hlídaní bezpečnosti léčiv (Nežádoucí účinky léčiva a závady léč. přípravku)
PČLK	Představenstvo ČLK	
PD	Potravní Doplněk	
PDD	Předepsaná Denní Dávka	
PDG	Pharmacopoeial Discussion Group	Lékopisná diskuzní skupina
PDK	Pharm Data Kod	
PE	Použitelnost	Doba použitelnosti (obvykle v měsících)
PECA	Protocol on European Conformity Assessment	Protokol k Evropské dohodě o posuzování shody
PEI	Paul Ehrlich Institut	Spolkový úřad pro séra a očkovací látky
PER	Pharmaceutical Evaluation Report Scheme	Návrh farmaceutické hodnotící zprávy
PF	ParaFarmaceutika ⁽⁺⁾	
PGEU	Pharmaceutical Group of the European Union	Farmaceutická skupina Evropské Unie, Charta evropské lékárny, Sdružení lékárníků Evropské unie
Ph.B.	Pharmacopoeia Bohemica	Český lékopis
Ph.Eur.	European Pharmacopoeia	Evropský lékopis
Ph.Jap.	The Pharmacopoeia of Japan	Japonský lékopis

Zkratka	Slovní rozeepsání	Český význam zkratky
PHC	Pears Health Cyber	Společnost hledající účinná komunikační řešení pro farmacii a zdravotnictví
PhRMA	Pharmaceutical Research Manufacturers of America	Asociace amerického farmaceutického průmyslu
PhV	PharmacoVigilance	Hlídní bezpečnosti léčiv (Nežádoucí účinky léčiva a závady léč. přípravku)
PhWP	Pharmacovigilance Working Group	Pracovní skupina zodpovědná za hlídání bezpečnosti léčiv
PI	Parallel Import	Paralelní dovoz
PIC/S	Pharmaceutical Inspection Cooperation Scheme	Schéma pro spolupráci farmaceutických inspektorů
PIL	Patient Information Leaflet ⁽⁺⁾	Příbalový leták
PL	1. Psychotropní Látka ⁽⁺⁾ 2. Pozitivní List ⁽⁺⁾ 3. Pomocná Látka ⁽⁺⁾ 4. PLnivo ⁽⁺⁾	
PLS	Pohotovostní Lékárenská Služba	
PM	1. Praescriptiones Magistrales ⁽⁺⁾ 2. Pharmacy Medicines ⁽⁺⁾	1. Příručka pro lékaře a farmaceuty zaměřená na léčivé přípravky připravované v lékárně 2. Léčiva, která mohou být vydávána pouze v lékárnách pod dohledem lékárníka
PMR	Patient Medication Record ⁽⁺⁾	Lékové záznamy pacienta
PNT	Potravina Nového Typu	
PO	POznámka ⁽⁺⁾	
POM	Prescription Only Medicines ⁽⁺⁾	Léčiva vázaná na lékařský předpis
PP	1. Praescriptiones Pharmaceuticae ⁽⁺⁾ 2. Popis Přípravku ⁽⁺⁾	
PPP	Porucha Příjmu Potravin	
PŘ	PŘedávkování	
PSL	Pražské Sdružení Lékárníků	
PSPNT	Pracovní Skupina pro Potraviny Nového Typu	
PT	PsychoTropní látka ⁽⁺⁾	

Zkratka	Slovní rozeepsání	Český význam zkratky
PTS	Proficiency Testing Study (OMCL)	Odborné testovací studie
PTVE	Provozně Technické Vývojové Etapy	
PZLÚ	Potraviny pro Zvláštní Lékařské Účely	
PZT	1. Prostředky Zdravotnické Techniky 2. Závazný pokyn SÚKL vztahující se k problematice zdravotnických prostředků	
Q.E.D.	Quod Erat Demonstrandum	To, co mělo být dokázáno
QA	Quality Assurance	Zajištění jakosti
QALY	Quality Adjusted Life Years	Roky života se standardní kvalitou života
QM	Quality Management	Řízení kvality/jakosti
QMS	Quality Management System	System řízení kvality/jakosti
QoL	Quality of Life	Změna kvality života
QRD	Quality Review Document group	Skupina pro hodnocení kvality dokumentů (příbalových letáků)
RAPS	Regulatory Affairs Professionals Society	Organizace regulující profese v oblasti zdravotnických produktů (USA)
RAS	Rapid Alert System	System rychlého varování
RDA	Recommended Dietary Allowances	Doporučený dietní rozptyl
RECETOX	REsearch Centre for Environmental chemistry and ecoTOXicology	Výzkumné centrum pro environmentální chemii a ekotoxikologii
REG	Závazný pokyn SÚKL vztahující se k problematice REGistrace léčivých přípravků	
RF	RadioFarmaka	
RLP	Rychlá Lékařská Pomoc	
RMS	Reference Member State	Referenční členský stát
RoHy	Registr Rozhodnutí hlavního Hygienika	
Rp.	1. ReciPe (lat.) 2. RecePt	1. Vezmi
RPSGB	Royal Pharmaceutical Society of Great Britain	Královská farmaceutická společnost Velké Británie
RR	Relativní Riziko	

Zkratka	Slovní rozeepsání	Český význam zkratky
RUK	Rektorát Univerzity Karlovy	
RVHP	Rada Vzájemné Hospodářské Pomoci	
R _x (Rx)	Označení, že léčivý přípravek je vázaný na recept	R _x je odvozeno od symbolu R , původ vzniku symbolu je nejasný ⁴³⁾
RZP	Rychlá Zdravotnická Pomoc	
S	Složení	
SAPF	Spolek Absolventů a Přátel FaF ⁽⁺⁾	
SCOFAH	Standing COmmittee for Food Chain and Animal Health	Stálý výbor pro potravní řetězec a zdraví zvířat
SČFP	Sdružení Českého Farmaceutického Průmyslu	
SČSF	Spolek Českých Studentů Farmacie ⁽⁺⁾	
SDČR	Svaz Důchodců ČR	
SDP	1. Správná Dispenzační Praxe ⁽⁺⁾ 2. Správná Distribuční Praxe ⁽⁺⁾	
SEP	Student Exchange Program	Studentský výměnný program
SIDC	State Institute for Drug Control ⁽⁺⁾	Státní ústav pro kontrolu léčiv
SK RVŠ	Studentská Komora Rady Vysokých Škol	
SKP	Správná Klinická Praxe	Preferenčně GCP ⁽⁺⁾
SLeK	Slovenská Lekárnická Komora	Slovenská lékárnická komora
SLekP	Správná Lékárenská Praxe	
SLP	1. Správná Lékárenská Praxe ⁽⁺⁾ 2. Správná Laboratorní Praxe ⁽⁺⁾ 3. Sterilní Léčivé Přípravky	
SmPC	Summary of Product Characteristics	Souhrny údajů o přípravku
SNL	Sekce Nemocničních Lékárníků	
SNÚ	Specifická Novorozenecká Úmrtnost	
SOP	Standard Operating Procedure ⁽⁺⁾	Standardní operační postup
SP	Standardní Postup	
SPC	1. Summary of Product Characteristics ⁽⁺⁾ 2. Supplementary Patent Certificate	1. Souhrny údajů o přípravku 2. Doplnující patentový certifikát (rozšiřující původní)

Zkratka	Slovní rozeepsání	Český význam zkratky
SpLP	Specifický Léčebný Program	
SpVČFM	Spolek pro Vybudování Českého Farmaceutického Muzea	
SR	Slovenská Republika	
SSSF	Slovenský Spolok Študentov Farmácie	
SU	Speciální Upozornění	
SÚJB	Státní Úřad pro Jadernou Bezpečnost	
SÚKL	Státní Ústav pro Kontrolu Léčiv ⁽⁺⁾	angl. State Institute for Drug Control
SVI	Středisko Vědeckých Informací	
SVK	Studentská Vědecká Konference ⁽⁺⁾	
SVKI	Středisko Vědeckých a Knihovnických Informací	
SVLP	Sdružení Výrobců Léčivých Přípravků	
SVOČ	Studentská Vědecká a Odborná Činnost ⁽⁺⁾	
SVOPL	Sdružení Výrobců volně Prodejných Léčiv	
SVP	Správná Výrobní Praxe	
SVS	Státní Veterinární Správa ⁽⁺⁾	
SW	SoftWare	Programové vybavení počítače
SYSADOA	SYmptomatic Slow Acting Drug in OsteoArthritis	Látky pomalu působící na projevy osteoartrózy
SZK	Státní ZKouška	
SZO	Světová Zdravotnická Organizace	angl. World Health Organisation
SZP	Svaz Zdravotních Pojišťoven	
SZPI	Státní Zemědělská a Potravinářská Inspekce	
SZŠ	Střední Zdravotnická Škola	
SZÚ	Státní Zdravotní Ústav	
SZÚ-CZŽP	Státní Zdravotní Ústav – Centrum Zdraví a Životních Podmínek	
SZÚ-CHPŘ	Státní Zdravotní Ústav – Centrum Hygieny Potravinových Řetězců	

Zkratka	Slovní rozeepsání	Český význam zkratky
SZZ	Státní Zdravotnické Zařízení	
SZZK	Státní Závěrečná ZKouška	
ŠÚKL	Štátny Ústav pre Kontrolu Liečiv	Státní ústav pro kontrolu léčiv
T.b.z.	Tára Bez Zátky	
T.s.v.	Tára S Víčkem	
TGA	Therapeutic Goods Administration, Australia	Regulační orgán pro terapeutické zboží v Austrálii
TIG	Telematic Implementation Group	Skupina pro provádění telematiky
TL	1. Taxa Laborum ⁽⁺⁾ 2. Těhotenství Laktace ⁽⁺⁾	
TM	Trade Mark	Ochranná známka
TNK	Technická Normalizační Komise	
TOCOEN	Toxic Organic COMpounds in the ENvironment	Toxikologická a ekotoxikologická databáze chemických látek vyskytujících se v životním prostředí
TOM	Therapeutic Outcomes Monitoring	Monitorování terapeutických výsledků
TP	Technologický Předpis ⁽⁺⁾	
ÚHKT	Ústav Hematologie a Krevní Transfúze	
ÚHOS	Úřad pro HOspodářskou Soutěž	
UK	1. Univerzita Karlova 2. Univerzita Komenského	
UKo	Univerzita Komenského	
ÚKÚF	Ústřední Komise Účelné Farmakoterapie	
ÚNMZ	Úřad pro technickou Normalizaci, Metrologii a Zkušebnictví	
ÚNZ	Ústav Národního Zdraví	
ÚOHS	Úřad pro Ochranu Hospodářské Soutěže	
UP	UPozornění	
URL	Uniform Resource Locator	Jedinečná adresa dokumentu na internetu
USF	Unie Studentů Farmacie ⁽⁺⁾	

Zkratka	Slovní rozeepsání	Český význam zkratky
ÚSIS	Úřad pro Státní Informační Systém	
ÚSKVBL	Ústav pro Státní Kontrolu Veterinárních Biopreparátů a Léčiv ⁽⁺⁾	
ÚSOL	Ústav Sér a Očkovacích Látek	
USP	United States Pharmacopoeia	Lékopis Spojených států Amerických (USA)
UST	Pokyn SÚKL vztahující se k obecné problematice vztahu žadatelů /regulovaných subjektů a SÚKL	
ÚVLI	Ústav Vědeckých Lékařských Informací	
ÚVT	Útvar Výpočetní Techniky	
ÚVZI	Ústav Vědeckých Zdravotnických Informací	
ÚZIS	Ústav Zdravotnických Informací a Statistiky České republiky	
VC	Výrobní Cena ⁽⁺⁾	
Věst.	Věstník	
VFU	Veterinární a Farmaceutická Univerzita ⁽⁺⁾	
VHČ	Vedlejší Hospodářská Činnost	
VICH	Veterinary International Conference on Harmonisation	Mezinárodní veterinární konference o harmonizaci
VIR	Výrobna Infúzních Roztoků	
VKF	Výbory Kondicinujících Farmaceutů	
VL	Veterinární Léčiva ⁽⁺⁾	
VLP	Výrobna Léčivých Přípravků	
VM	Výkonný Management	
VMŘ	Všeobecný Medicinální Řád	
VOŠ	Vyšší Odborná Škola	
VOŠZ	Vyšší Odborná Škola Zdravotnická	
VP	Volně Prodejný ⁽⁺⁾	
VŠTJ	Vysokoškolská Tělovýchovná Jednota	
VÚAB	Výzkumný Ústav Antibiotik a Biotransformací	

Zkratka	Slovní rozeepsání	Český význam zkratky
VUC	Věcně Usměrněvaná Cena ⁽⁺⁾	
VÚFB	Výzkumný Ústav pro Farmacii a Biochemii	
VV	Veterinární Vakcíny	
VYR	Závazný pokyn SÚKL vztahující se k problematice VÝRoby léčiv	
VZP	Všeobecná Zdravotní Pojišťovna	
WHD	World Health Day	Světový den zdraví
WHO	World Health Organisation ⁽⁺⁾	Světová zdravotnická organizace
WSMI	World Self Medication Industry	Světová organizace pro samoléčbu
WWW	World Wide Web	Internetové prostředí – http internet
Z	1. Zápočet 2. Lékárna Základního typu	
Z/OOVL	Lékárna základního typu s Odloučeným Oddělením Výdeje Léčiv a PZT	
ZBIO	Zdravotnická BIOanalytika ⁽⁺⁾	
ZdN	Zdravotnické Noviny	
ZIS	Zdravotnický Informační Systém ⁽⁺⁾	
ZK	ZKouška	
ZLR	Zahrada Léčivých Rostlin	
ZP	1. Zdravotnický Prostředek ⁽⁺⁾ 2. Zaměnitelnost Přípravku 3. Zdravotní Pojišťovna 4. Způsob Podání ⁽⁺⁾ 5. Způsob Použití ⁽⁺⁾	
ZPMV	Zdravotní Pojišťovna Ministerstva Vnitra	
ZS	1. Způsob Skladování 2. Zimní Semestr	
ZSVP	Zásady Správné Výrobní Praxe	
ZTS	Zařízení Transfúzní Služby	
ZZ	1. Zdravotnické Zařízení 2. Zdravotnické Zásobování	
ZZS	Zdravotnická Záchraná Služba	
ŽP	Životní Prostředí	

4.2 Slovník vybraných zkratk s výkladem

Slovník vybraných zkratk s výkladem realizovaný formou tabulky 4 obsahuje v prvním sloupci abecedně seřazené vybrané zkratky. Ve druhém sloupci slovní rozepsání, kde je opět velkými písmeny naznačeno, z jakých písmen nebo slov zkratka vznikla, a ve třetím je výklad neboli podrobnější vysvětlení významu zkratky. Tento slovník obsahuje pouze výběr zkratk z *Hlavního slovníku zkratk* z tabulky 3. Pokud má zkratka více významů, je pořadovým číslem naznačena vazba na příslušný výklad.

Tabulka 4: Slovník vybraných zkratk s výkladem

Zkratka	Slovní rozepsání	Výklad
ABCD	Airways Breathing Circulation Defibrillation	Zkratka pro vyjádření principů první pomoci – volné dýchací cesty, dýchání, oběh, defibrilace.
AISLP	Automatizovaný Informační Systém Léčivých Přípravků	Informační systém o humánních, homeopatických a veterinárních hromadně vyráběných léčivých přípravcích.
APL	Asociace Provozovatelů Lékáren	Organizace sdružující právnické osoby vlastníci lékárny, vzniklá 29.4.2002. V pozadí celé organizace stojí provozovatelé řetězců lékáren Lloyds, s.r.o. a Česká lékárna, a.s., kteří provozují lékárny v síti supermarketů Kaufland. Asociace je další sdružení vedle Grémia majitelů lékáren, které má hájit zájmy provozovatelů a majitelů lékáren.
ATB	AnTiBiotika	Látky, které zastavují růst bakterií či jiných mikroorganismů anebo je přímo ničí.
ATC	Anatomical Therapeutical Chemical classification	Databáze skupin léků a léčivých látek (http://www.whocc.no/) sestavená pracovníky WHO.
AV ČR	Akademie Věd České Republiky	Hlavním posláním je uskutečňovat základní výzkum v širokém spektru přírodních, technických, humanitních a sociálních věd. Pracoviště Akademie věd se podílejí na vzdělávání, a to především výchovou mladých badatelů při uskutečňování doktorských studijních programů, ale i pedagogickou aktivitou svých pracovníků na vysokých školách.
AVEL	Asociace VELkodistributorů Léčiv	Volné sdružení velkodistributorů léčiv a zdravotnického materiálu založené v roce 1993 za účelem ochrany a podpory společných zájmů svých členů. V současné době sdružuje tři velkoobchodní farmaceutické společnosti.

Zkratka	Slovní rozepsání	Výklad
BN	Batch Number	Číslo šarže uvedené na obalu hromadně vyráběného léčivého přípravku.
BOZP	Bezpečnost a Ochrana Zdraví při Práci	Povinnosti zaměstnavatele: činit opatření k předcházení újmám na životech a zdraví zaměstnanců. Tato opatření se musí přizpůsobovat měnícím se podmínkám s cílem zlepšování podmínek práce a pracovního prostředí.
ČČL	Časopis Českých Lékárníků	Stavovský časopis vydávaný Českou lékárnickou komorou, který je v rámci členského příspěvku bezplatně distribuován všem členům ČLK.
ČFM	České Farmaceutické Muzeum	Účelové zařízení Farmaceutické fakulty UK v Hradci Králové, zřízené 1.7.1994. Spravuje české farmaceuticko-historické sbírky.
ČFS ČLS JEP	Česká Farmaceutická Společnost České Lékařské Společnosti Jana Evangelisty Purkyně	Společnost založená v roce 1875, jejímž hlavním cílem je shromažďovat a rozvíjet nové poznatky v oblasti farmacie a souvisejících oborů a uplatňovat je ve zdravotnické péči.
ČL	Český Lékopis	Jedna ze základních právních norem v oblasti léčiv, aktuálně platná na území ČR, závazná pro všechny, kteří profesionálně zacházejí s léčivými. Je harmonizován s Evropským lékopisem.
ČLA	Česká Lékařská Akademie	Prestižní sdružení těch, kteří se významně zasloužili o rozvoj medicíny v naší zemi, založili jako pedagogové školu, která vychovala řadu úspěšných následovníků, přispěli k pokroku významnými vědeckými objevy nebo diagnostickými a léčebnými postupy.
ČLČ	Časopis Lékařů Českých	Vědecký časopis, který publikuje původní vědecké práce ze všech oborů medicíny. Časopis přináší také zprávy ze zahraničních sjezdů, dějin lékařství, života lékařských společností, a recenze knih.
ČLK	1. Česká Lékárnická Komora 2. Česká Lékařská Komora	1. Samosprávná nepolitická stavovská organizace sdružující všechny lékárníky zapsané v seznamech vedených komorami. Mezi hlavní úkoly komory patří dohled nad řádným výkonem lékárnického povolání, nad odborností a etickým chováním lékárníků. 2. Obdobný výklad – vztaženo na lékaře.
ČLS JEP	Česká Lékařská Společnost Jana Evangelisty Purkyně	Dobrovolné a nezávislé odborné sdružení lékařů, farmaceutů a ostatních pracovníků ve zdravotnictví a v příbuzných oborech.

Zkratka	Slovní rozepsání	Výklad
ČSK	Česká Stomatologická Komora	Nezávislá, samosprávná, nepolitická, stavovská organizace sdružující zubní lékaře zejména za účelem ochrany společných zájmů, odbornosti a etiky povolání.
D	1. Dávkování 2. Držitel rozhodnutí o registraci	1. Dávkování pro hlavní indikaci, příp. se specifickou úpravou pro děti, starší pacienty, dialyzované nebo jinak výjimečné pacienty. 2. Výrobce/dovozce, který obdržel rozhodnutí o registraci hromadně vyráběného léčivého přípravku.
DiS	Diplomovaný Specialista v oboru	Titul, který získává obvykle absolvent vyšší odborné školy po studiu zakončeném absolutoriem (obhájení diplomové práce), uváděný za jménem.
DNC	Dohodnutá Nejvyšší Cena	Cena dohodnutá mezi výrobcem/dovozcem a zdravotní pojišťovnou. Tato cena je nižší než cena maximální, zvýšená o 5% DPH a povolenou obchodní přírážku.
DO	Druh Obalu	Popis obalu lékové formy, jak je zveřejňován ve Věstníku SÚKL a uveden v SPC.
DPH	Daň z Přidané Hodnoty	DPH tvoří jeden z nejdůležitějších příjmů státního rozpočtu – jedná se o nepřímou daň. Plátcem daně z přidané hodnoty je každý subjekt se sídlem, provozovnou či místem podnikání registrovaný jako plátcem DPH. V Česku se plátcem musí povinně stát subjekt, jehož obrat přesáhne za nejbližších 12 předcházejících po sobě jdoucích kalendářních měsíců částku 1 000 000 Kč. Poplatníkem daně z přidané hodnoty je každá fyzická i právnická osoba při nákupu většiny druhů zboží a služeb.
DRG	Diagnosis Related Groups	Diagnosticky spřízněné skupiny diagnóz; a) jedna varianta platby za případ, používaná v USA v rámci programů Medicare a Medicaid při zúčtování mezi plátcem a nemocnicemi, rozšiřuje se i do dalších zemí. b) nesprávně používáno obecně pro platbu za případ.
EK	1. Etická Komise 2. Etický Kodex 3. Evropská Komise	1. Komise zřizovaná ve zdravotnických zařízeních, příp. v jiných institucích pro posouzení etických aspektů konkrétní aktivity. 2. Upravuje chování a jednání lékárníků při výkonu lékárnické profese i vystupování na veřejnosti. Je pro všechny členy Komory závazný. 3. Komise s celoevropskou působností, příp. zřízená v rámci Evropské unie.

Zkratka	Slovní rozepsání	Výklad
EXP	EXPIrace	Synonymum doba použitelnosti = doba, po kterou při dodržení předepsaného způsobu uchování léčivá látka, pomocná látka nebo léčivý přípravek zachovávají své deklarované vlastnosti, nebo vlastnosti potřebné pro zamýšlené použití, zejména požadovanou jakost, účinnost a bezpečnost.
FaF UK	Farmaceutická Fakulta Univerzity Karlovy	Jedna ze dvou farmaceutických fakult v České republice, má dva studijní programy: pětiletou magisterskou farmacii a zdravotnickou bioanalytiku, na níž je možné získat bakalářské vzdělání, které je později možno prodloužit na magisterské. Větší zájem je ale o studium farmacie. Fakulta má řádově tisíc studentů na pregraduálním, sto padesát na postgraduálním typu studia.
FDA	Food and Drug Administration	Tato organizace je součástí Department of Health and Human Services, kontroluje případnou závadnost a rizikovost spotřebitelských produktů, elektroniky, potravin, kosmetiky, lékařských potřeb a léků, dodávaných na americký trh.
FN	Fakultní Nemocnice	Státní zdravotnické zařízení, spadající pod Ministerstvo zdravotnictví, poskytující základní i speciální ambulantní péči. Slouží jako vědecké a výukové pracoviště pro studenty lékařské a farmaceutické fakulty.
GCP	Good Clinical Practice	Souhrn mezinárodních etických a technicko-organizačních norem považovaných za nezbytné pro klinické lékové studie. Všeobecně přijímaná je kodifikace GCP provedená Mezinárodní konferencí pro harmonizaci (ICH).
GLP	Good Laboratory Practice	Za svůj strategický cíl označuje výrobu značkových léků a doplňků stravy s nejvyšší kvalitou dle GMP (Good Manufacturing Practice), které budou ovšem dostupné pro běžného spotřebitele.
GML	Grémium Majitelů Lékáren	Zájmové sdružení, které si klade za cíl vytvoření jednotné platformy majitelů lékáren k ochraně jejich specifických zájmů. Jde zejména o prosazování etických, materiálních a společenských zájmů, které vznikají při provozování praxe majitelů lékáren.

Zkratka	Slovní rozepsání	Výklad
GNZ	Generální Zdravotní Normativ	Je to zákonná norma, která se svou centralizační tendencí v lékárenství projevila v: a) zavedením všeobecně povinné zkoušky lékárníků a majitelů na lékařské fakultě (1770), b) ve zřízení lékárenských grémií (po r. 1773), c) v zavedení pro celou monarchii jednotného lékopisu r. 1774 Pharmacopoea Austriaco-provincialis, d) vydáním jednotné sazby léčivých látek (1776).
GSL	General Sale List	Obdoba kategorie vyhrazených léčiv v ČR. Tato kategorie zahrnuje malé množství analgetik obsahujících kys. acetylsalicylovou, paracetamol, většinu antacid, antiseptik, některé tablety na kašel a rýmu atd. GSL jsou prodávána hlavně v supermarketech a drogeriích.
HMO	Health Maintenance Organization	Organizace poskytující zdravotní péči v USA, v rámci programů řízení péče pro dobrovolně pojištěné osoby za pevné, předem stanovené částky. Integrují roli pojišťovny a poskytovatele.
HPLP	Hromadně Připravovaný Léčivý Přípravek	Příprava meziprojektu určeného k dalšímu zpracování v témže zdravotnickém zařízení nebo konečného produktu, léčivého přípravku bez návaznosti na lékařský předpis předepsaný pro určitého pacienta nebo určité zvíře.
HVLP	Hromadně Vyráběné Léčivé Přípravky	Jakýkoli léčivý přípravek v konečné podobě uváděný na trh pod zvláštním názvem a ve zvláštním obalu.
CH	CHarakteristika	Uváděn stručný mechanismus účinku přípravku a hlavní farmakologické principy použití.
I	Indikace	Indikace zaměřené na hlavní oblasti použití v široké léčebné praxi.
IČZ	Identifikační Číslo zdravotnického Zařízení	Identifikační číslo pracoviště (číslo pracovního poměru lékaře), je to jednoznačné osmimístné číslo identifikující samostatného odborného zdravotnického pracovníka nebo zodpovědného pracovníka konkrétního zdravotnického zařízení, které přiděluje VZP.
INN	International Non-proprietary Name	Nechráněný mezinárodní název, identifikuje farmaceutické látky nebo účinné farmaceutické složky.
IPLP	Individuálně Připravované Léčivé Přípravky	Příprava léčivého přípravku podle lékařského předpisu předepsaného pro určitého pacienta nebo určité zvíře.

Zkratka	Slovní rozepsání	Výklad
IPVZ	Institut Postgraduálního Vzdělávání ve Zdravotnictví v Praze	Institut je specializovaným vzdělávacím a vědeckým pracovištěm, které zajišťuje a provádí pro zřizovatele koncepční, analytickou, pedagogickou, metodickou, koordinační, registrační, posuzovací, expertní, vědecko-výzkumnou a akreditační činnost v oblasti specializačního vzdělávání zdravotnických pracovníků. Poskytuje metodickou pomoc v oblasti celoživotního vzdělávání se smluvně zajištěnými pracovišti. Plní úkoly ministerstva, předkládá mu návrhy a náměty pro zkvalitnění dalšího vzdělávání ve zdravotnictví.
IT	InTerakce	Interakce s jinými léčivými nebo i biochemickými testy jsou uváděny tehdy, jsou-li prokazatelně klinicky významné.
JCAHO	Joint Commission on Accreditation of Health care Organizations	Nevládní organizace v USA, která stanovuje standardy péče a uděluje aktualizace poskytovatelům zdravotnických služeb. Akreditace je dobrovolná, ale je podmínkou pro účast na programu Medicare.
LČ	Léčivo	Jde o léčivé látky nebo jejich směsi anebo léčivé přípravky, které jsou určeny k podání lidem nebo zvířatům, nejde-li o doplňkové látky.
LF	1. Léková Forma 2. Lékařská Fakulta	1. Soustava léčivých látek a pomocných látek charakterizovaná fyzikálními, fyzikálně-chemickými, technologickými a aplikačními rysy společnými pro větší skupinu léčivých přípravků. 2. Fakulta umožňující získat profesní způsobilost zdravotnickým pracovníkům, původně určená pouze pro lékaře.
LKK	Lékařské Kontrolní Karty	Používají se v lékárně pro vstupní kontrolu surovin; vypracovány katedrou analytické chemie na FaF UK.
LL	1. Léčivá Látka 2. Lékařské Listy	1. Jakákoli látka určená k tomu, aby byla součástí léčivého přípravku, která způsobuje jeho účinek. Tento účinek je zpravidla farmakologický, imunologický nebo spočívá v ovlivnění metabolismu. 2. Odborně informační časopis Slovenské lékařnické komory.

Zkratka	Slovní rozepsání	Výklad
LP	1. Léčivý Přípravek 2. Lékařský Předpis	1. Jakákoli látka nebo kombinace látek, určená k léčení nebo předcházení nemoci u lidí nebo zvířat. Za léčivý přípravek se rovněž považuje jakákoli látka nebo kombinace látek, které lze podat lidem nebo zvířatům za účelem stanovení lékařské diagnózy nebo k obnově, úpravě či ovlivnění jejich fyziologických funkcí. 2. Jakýkoli předpis vystavený odborníkem oprávněným předepisovat léčivé přípravky (recept a žádanka).
LSPP	Lékařská Služba První Pomoci	Lékařská služba první pomoci je neodkladnou, resp. akutní pomocí s výkony první pomoci pro odbornosti praktický lékař, pediatr, internista, chirurg a ARO, nikoli však primární péči. Slouží k ošetření akutních stavů, které nelze odložit do doby pravidelného provozu zdravotnického zařízení.
LZP	Lékové Záznamy Pacienta	Komplexní databáze léků na předpis i léků volně prodejných, včetně základních klinických informací nezbytných pro stanovení farmakoterapie u jednotlivého pacienta.
MFD	ManuFactureD	Datum výroby uvedené na obalu hromadně vyráběného léčivého přípravku.
MZ	1. Ministerstvo Zdravotnictví 2. Ministerstvo Zemědělství	1. Ústřední orgán státní správy pro zdravotní péči, ochranu veřejného zdraví, zdravotnickou vědeckovýzkumnou činnost, zdravotnická zařízení v přímé řídicí působnosti, vyhledávání, ochranu a využívání přírodních léčivých zdrojů, přírodních léčebných lázní a zdrojů přírodních minerálních vod, léčiva a prostředky zdravotnické techniky pro prevenci, diagnostiku a léčení lidí, zdravotní pojištění a zdravotnický informační systém.
NC _D	Nákupní Cena Distributora	Cena, za kterou nakoupí distributor "zboží" u výrobce nebo jiného dodavatele.
NCE	New Chemical Entity	Chemická nebo biologická substance dosud neschválená k uvedení na farmaceutický trh (USA).
NC _L	Nákupní Cena Lékárny	Cena, za kterou lékárna nakoupí "zboží" u distributora nebo výrobce.
NDA	New Drug Application	Žádost o povolení používání nového léčiva – v našich podmínkách se jedná o období žádosti o registraci, resp. dobu, po kterou nové léčivo čeká na schválení.

Zkratka	Slovní rozepsání	Výklad
NL	1. Návyková Látka 2. Nemocniční Lékárenství	1. Omamné a psychotropní látky uvedené v příloze č. 1 až 7 zákona č. 167/1998 Sb. 2. Samostatný obor, jehož základní náplní je zajišťování komplexní lékárenské péče pro lůžková zdravotnická zařízení.
NP	Náhradní Předpis	Vydáván pacientovi v lékárně v případě, kdy lékárna nemá na skladě předepsaný počet balení nebo nemá-li jeden ze dvou léčivých přípravků. Tzn. nahrazuje lékařský předpis, synonymum je výpis z receptu.
NZIS	Národní Zdravotnický Informační Systém	System, určený ke sběru a zpracování zdravotnických údajů a informací, k vedení Národních zdravotních registrů, k poskytování informací v rozsahu určeném právními předpisy při respektování podmínek ochrany dat a k využití informací v rámci zdravotnického výzkumu.
ODA	Orphan Drug Act	Zákon, který se zabývá problematikou léčiv určených k léčbě zřídka se vyskytujících onemocnění, platný v USA.
OL	Omamná Látka	Podskupina návykových látek, označuje se dvěma §§. Zahrnuje přílohu 1, 2, 3, 8 ze zákona o návykových látkách.
OOVL	Odloučené Oddělení Výdeje Léčiv a PZT	Tzv. výdejna léčivých přípravků a zdravotnických prostředků; je napojena na mateřskou lékárnu a neprobíhá v ní příprava léčivých přípravků.
OP	Obchodní Přirážka	Regulovaná obchodní přirážka je v současné době stanovena na 29 %, přidává se na výrobní cenu. Je společná jak pro distributora, tak pro lékárnu.
ORC	ORientační Cena	Cena uvedená v Číselníku VZP, udává přibližnou cenu hromadně vyráběného léčivého přípravku.
OTC	Over The Counter	Léčivý přípravek, který není vázán na lékařský předpis, synonymum volně prodejný léčivý přípravek.
PF	ParaFarmaceutika	Přípravky a doplňky stravy, které nejsou registrovány na SÚKL, pouze schváleny hlavním hygienikem o nezávadnosti, ale ne o účinnosti (prodávají se v lékárně a nejsou léčivem).
PIL	Patient Information Leaflet	Informace o LČ ve srozumitelné formě pro pacienta.

Zkratka	Slovní rozepsání	Výklad
PL	1. Psychotropní Látka 2. Pozitivní List 3. Pomocná Látka 4. PLnivo	1. Podskupina návykových látek, označuje se jedním §. Zahrnuje přílohu 4, 5, 6, 7 ze zákona o návykových látkách. 2. Seznam léčiv, které se mohou v dané nemocnici běžně používat. Jsou součástí lékové politiky daného zdravotnického zařízení. 3. Látky, které jsou v použitém množství bez vlastního léčebného účinku. 4. Doplnuje objem léčivé látky na technologicky potřebnou hmotnost tablety.
PM	1. Praescriptiones Magistrales 2. Pharmacy Medicines	1. Příručka určená pro lékaře a lékárníky zaměřená na léčivé přípravky připravované v lékárnách. 2. Léčiva, která mohou být vydávána pouze v lékárnách pod dohledem lékárníka. Tato skupina léčiv zahrnuje analgetika, léčiva na rýmu obsahující tlumící látky, antihistaminika, dekongestiva a přípravky, které byly nedávno uvolněny z výdeje na recept.
PMR	Patient Medication Record	Lékové záznamy pacienta ve Velké Británii.
PO	POznámka	Podobný charakter jako upozornění, ovšem s menším důrazem a důležitostí.
POM	Prescription Only Medicines	Léčiva vázaná na lékařský předpis. Nesmí být na ně reklama, jejich účinné látky jsou registrovány na seznamu v dodatku nařízení z roku 1997 pro POMs (pro humánní užití). Mohou je vydávat pouze lékárny, které mají smlouvu s NHS.
PP	1. Praescriptiones Pharmaceuticae 2. Popis Přípravku	1. Příručka pro lékárníky zaměřená na připravované léčivé přípravky. 2. Popis lékové formy, jak je zveřejňován ve Věstníku SÚKL a uveden v SPC.
PT	PsychoTropní látka	Podskupina návykových látek, označuje se jedním §. Zahrnuje přílohu 4, 5, 6, 7 ze zákona o návykových látkách.
SAPF	Spolek Absolventů a Přátel FaF	Spolek absolventů a přátel Farmaceutické fakulty Univerzity Karlovy v Hradci Králové je nezávislá, dobrovolná, nepolitická organizace, která ve své činnosti úzce spolupracuje s Univerzitou Karlovou. Cílem činnosti Spolku je podpora činnosti FaF a sdružování jejich absolventů.

Zkratka	Slovní rozepsání	Výklad
SČSF	Spolek Českých Studentů Farmacie	Studentská organizace působící při Farmaceutické fakultě UK v Hradci Králové. Usiluje o rozšiřování a doplňování odborného vzdělání a podporuje profesní růst studentů farmacie.
SDP	1. Správná Dispenzační Praxe 2. Správná Distribuční Praxe	1. Pravidla pro správný výdej léčivých přípravků pacientovi. 2. Distribuční praxe – je souhrn norem, zásad a postupů, které jsou vyžadovány a kontrolovány při distribuci léčiv.
SIDC	State Institute for Drug Control	Státní ústav pro kontrolu léčiv, vrcholný orgán v oblasti kontroly léčiv. Podílí se na celostátní lékové politice, na tvorbě lékopisu a dalších závazných norem v oblasti léčiv, provádí registraci hromadně vyráběných léčivých přípravků. Vydává Věstník SÚKL, spolupracuje s obdobnými mezinárodními institucemi.
SLP	1. Správná Lékárenská Praxe 2. Správná Laboratorní Praxe 3. Sterilní Léčivé Přípravky	1. Soubor pravidel, která zajišťují, aby se příprava, uchování a výdej léčiv uskutečňovaly v souladu s požadavky na jejich jakost, bezpečnost, účinnost a informovanost pacientů, a to v souladu se zamýšleným použitím léčiv a s příslušnou dokumentací. 2. Soubor pravidel tvořících systém práce při provádění předklinických studií bezpečnosti léčiv.
SOP	Standardní Operační Postup	Dokument, který stanoví opakující se činnosti.
SPC	1. Summary of Product Characteristics 2. Supplementary Patent Certificate	1. Písemné shrnutí všech informací o léčivém přípravku, které jsou podstatné pro jeho správné používání a které jsou určeny buď zdravotnickým pracovníkům, jde-li o humánní léčivý přípravek, nebo veterinárním lékařům, jde-li o veterinární léčivý přípravek.
SÚKL	Státní Ústav pro Kontrolu Léčiv	Vrcholný orgán v oblasti kontroly léčiv. Ve spolupráci s ministerstvem zdravotnictví ČR se podílí na celonárodní lékové politice. Zásadním způsobem se podílí na tvorbě lékopisu. Vydává Věstník SÚKL.
SVK	Studentská Vědecká Konference	Již několik let se koná v podobě konference, na které studenti prezentují své soutěžní vědecké práce.
SVOČ	Studentská Vědecká a Odborná Činnost	Dobrovolná zájmová činnost studentů České republiky všech forem studia. Výsledkem této činnosti je zpravidla samostatná písemná práce – studie nebo učební pomůcka.

Zkratka	Slovní rozepsání	Výklad
SVS	Státní Veterinární Správa	Orgán státní správy v rezortu zemědělství. Státní veterinární správa České republiky je organizací, která ze zákona vykonává dozor nad zdravím zvířat, nad tím, aby nebyla týrána, nad zdravotní nezávadností potravin živočišného původu.
TL	1. Taxa Laborum 2. Těhotenství Laktace	1. Finanční ohodnocení přípravy léčivého přípravku v lékárně, regulované ministerstvem financí, rámcově zahrnuje všechny náklady spojené s jeho přípravou. 2. Vybrané informace o léčivém přípravku a jeho užívání v období těhotenství a laktace.
TP	Technologický Předpis	Dokumentace, která předepisuje průběh přípravy léčivého přípravku a zahrnuje zejména složení léčivého přípravku, určení obalového materiálu, způsob označení a kontrolní předpis.
USF	Unie Studentů Farmacie	Studentská organizace působící při Farmaceutické fakultě Veterinární a farmaceutické univerzity v Brně. Jejím posláním je propagovat profesionální růst členů formou rozšiřování a doplňování odborného vzdělání.
ÚSKVBL	Ústav pro Státní Kontrolu Veterinárních Biopreparátů a Léčiv	Nebo-li veterinární SÚKL, což je hovorové označení používané mezi farmaceuty.
VC	Výrobní Cena	Cena, za kterou výrobce nabízí léčivý přípravek na trhu.
VFU	Veterinární a Farmaceutická Univerzita	V roce 1991 došlo v Brně k obnovení činnosti bývalé fakulty. Znovuzřízená fakulta našla své místo v rámci Vysoké školy veterinární. Od 1.1.1995 se zákonem č. 192/1994 upravuje název školy na Veterinární a farmaceutická univerzita Brno.
VL	Veterinární Léčiva	Veterinárními léčivy (ve smyslu zákona č. 79/1997 Sb., o léčivech), se rozumějí léčivé látky nebo jejich směsi anebo léčivé přípravky, které jsou určeny k podání zvířatům, nejde-li o doplňkové látky nebo premixy. Veterinární léčiva se člení dle farmakologických a indikačních skupin, tj. dle vlivu účinné látky na organismus a dle léčebného použití.
VP	Volně Prodejný	Léčivý přípravek, který není vázán na lékařský předpis.
VUC	Věcně Usměrněná Cena	Cena regulovaná ministerstvem financí. Týká se registrovaných HVLP, které nejsou hrazeny ze zdravotního pojištění.

Zkratka	Slovní rozepsání	Výklad
WHO	World Health Organisation	Světová zdravotnická organizace byla založena v roce 1946. WHO má nyní již 192 členských států. Hlavními směry činnosti je vypracování zdravotní politiky a konzult. činnost dle potřeb členských států. Úloha WHO při snižování incidence infekčních onemocnění a epidemiologická činnost expertů v místě výskytu je známá i širší laické veřejnosti. Význam WHO stoupá i v kontextu narůstajícího nebezpečí bioterorismu a při řešení dalších krizových událostí a humanitární pomoci.
ZBIO	Zdravotnická Bioanalytika	Studijní program na Farmaceutické fakultě UK v Hradci Králové, jehož absolvent se uplatňuje v oblastech souvisejících s poskytováním zdravotní péče, v klinických laboratořích, v transfúzní a hygienické službě. Zahrnuje tříleté bakalářské studium s návazným magisterským studiem, které je zakončené státní závěrečnou zkouškou a obhajobou diplomové práce.
ZIS	Zdravotnický Informační Systém	Jsou zde otázky z psychologie, vnitřního lékařství, ošetřovatelství a chirurgie i texty z psychiatrie, pediatrie, mikrobiologie, epidemiologie a hygieny. Dále seznam středních zdravotnických a sociálních škol, a seznam vysokých a vyšších škol se zaměřením na zdravotnictví.
ZP	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zdravotnický Prostředek 2. Zaměnitelnost Přípravku 3. Zdravotní Pojišťovna 4. Způsob Podání 5. Způsob Použití 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Nástroj, přístroj, pomůcka, zařízení, materiál nebo jiný předmět anebo výrobek používaný samostatně nebo v kombinaci, včetně potřebného programového vybavení. Určen pro diagnózy, prevence, monitorování, léčby, mírnění nemoci, kompenzace poranění nebo zdravotního postižení, vyšetřování, náhrady anebo modifikace anatomické struktury, fyziologického procesu či kontroly početí. 4. Způsob podání – zejména u zvláštních lékových forem nebo u léčiv, kdy příprava výsledné aplikační formy je neobvyklá (např. perorální, parenterální – intravenózní, intramuskulární nebo subkutánní). 5. Způsob použití – obdoba způsobu podání.

5 DISKUZE

Praktická část práce zahrnuje dva slovníky zkratek – hlavní slovník a druhý rozsahem menší výkladový, které představují frekventované zkratky z oblasti lékárenství a farmacie. K jejich vytvoření mě vedlo obrovské množství zkratek a zkrácených výrazů, s nimiž jsem se během studia farmacie setkala. Ne vždy je student schopen si ihned vybavit název či sousloví, které zkratka skýtá. Zvláště je to obtížné v případě, kdy se stejná zkratka vyskytuje ve více farmaceutických disciplínách, ale pokaždé v jiném významu nebo smyslu.

V diskuzi se zabývám především konkrétními problémy souvisejícími se vznikem a tvorbou těchto slovníků, které jsem v průběhu práce řešila. Na závěr se krátce zamýšlím nad budoucností a možnostmi dalšího rozvoje již zmíněných slovníků.

5.1 Zkratky v odborné literatuře

V současné době je snahou redukovat psaný text. Naše století je v nadsázce nazýváno nejen stoletím počítačů, ale také stoletím zkratek. V každodenní komunikaci se jim nelze vyhnout, je nutné naučit se je správně využívat. Řada zkratek je již tak zažitá, že mnohdy ani přesně není znám původní nezkrácený výraz. Nicméně se rodí nové a nové zkratky, takže při čtení odborného textu někdy čtenář stráví více času na určení významu zkratky než na pochopení celého textu. Nejvíce nových zkratek přichází z anglosaských zemí, neboť angličtina má sklon ke zkratkám a je to dáno i četností publikací v angličtině.

Farmacie je jedním z vědních oborů, ve kterém vzniká velké množství nových zkratek a zkratkových pojmů. V odborné literatuře a zejména v článcích farmaceutických časopisů autoři mnohdy používají zkratky bez úvodního vypsání plného významu. Tím se do určité míry zmenší množství popsaných stránek, ale autoři nejspíše předpokládají, že čtenář všechny zkratky zná. I když např. čtenář často tuší, nebo dokonce dobře zná význam zkratky, leckdy si ale není jistý jejím plným zněním.

Příkladem může být ve farmacii tak běžný pojem, jakým je SÚKL. Každý zdravotník jistě ví, co tento pojem znamená, ale kdo je schopen uvést plné znění či vůbec si uvědomuje, že nejde o slovo, ale o zkratku?

Plně se orientovat v záplavě odborných zkratek je dnes téměř nemožné. Proto jsem svou diplomovou prací chtěla přispět k lepší orientaci v dané problematice, v první fázi zejména studentů farmacie.

5.2 Vlastní tvorba Slovníku zkratk

5.2.1 Zkrácení stejného výrazu různými zkratkami

Častým jevem, s kterým jsem se setkala při shromažďování zkratk, bylo zkracování stejného výrazu několika různými zkratkami. Týká se to například pojmu Ministerstvo zdravotnictví, které bývá v některých případech zkracováno jako MZ, v jiných jako MZd. Existují i publikace, kde zkratka MZ vyjadřuje Ministerstvo zemědělství.

Podobně je to u slovního spojení Česká lékárnická komora, kdy bývá v odborném farmaceutickém tisku běžně zkrácena jako ČLK a jindy jako ČLeK. Je to možná dáno proto, že Česká lékařská komora bývá také zkracována jako ČLK, případně někteří autoři chtěli odlišit zkratku těchto dvou odlišných výrazů (lékárnická/lékařská). Podle mého názoru tohoto odlišení dvou různých organizací používají ti, kteří se pohybují jak ve farmacii (ČLeK), tak v medicíně (ČLK). Lidé, kteří se pohybují pouze ve farmaceutickém (ČLeK), tak v medicíně (ČLK). Lidé, kteří se pohybují pouze ve farmaceutickém (Česká lékárnická komora) nebo pouze v lékařském oboru (Česká lékařská komora), používají většinou zkratku ČLK. Slovenští kolegové používají pro zkrácení Slovenskej lekárskej komory zkratku SLeK. Je tedy možné, že řada Slováků, která po rozdělení Československé republiky neodešla na Slovensko, používá pro Českou lékárnickou komoru obdobnou slovenské a to je ČLeK. V mém případě jsem se v praxi nejvíce setkala s ČLK, a proto ji užívám pro zkrácení České lékárnické komory.

Dalším problémem, se kterým jsem se setkala, dokonce i v odborné literatuře, je nesprávně zapsaná zkratka (zkrácený výraz). Ne vždy všichni autoři publikací tedy používají časem prověřené zkratky, ale vytvoří si zkratku vlastní.

5.2.2 Abecední řazení

Další komplikace nastala u abecedního řazení uváděných zkratk. Mnohé se navíc vyskytují s tečkami i bez teček, jsou psány malými i velkými písmeny. Rozhodla jsem se v tomto případě na sjednocení. Naprostá většina zkratk je psána velkými tiskacími písmeny, pouze u zkratk, kde je to vhodné, se pro odlišení užívá i malé písmeno, např. ČLK a ČLeK. Řazení jsem podřídila české abecedě, což znamená, že písmeno „Ch“ pokračuje za písmenem „H“ (i v případě, že je zkratka složena ze samostatných písmen „C“ a „H“). Samozřejmě by bylo možné realizovat i anglické abecední řazení (písmeno „Ch“ řazeno v rámci písmene „C“), ale zvolila jsem českou verzi, protože slovník je určen hlavně pro české studenty a uživatele.

5.2.3 Jednotné/množné číslo

Při vyhledávání zkratk jsem se mnohdy setkala s případy, kdy různí autoři používají jednu a tu samou zkratku shodně v jednotném čísle i množném čísle. Např. LP = léčivý přípravek, léčivé přípravky. Je vhodné již na začátku dokumentu ujednotit, který způsob bude použit, někdy je to ale problematické. V mém slovníku používám přednostně jednotné číslo.

5.2.4 Zkratky oficiální/neoficiální

Zkratky, které jsem ve své práci uvedla, jsou jak oficiální, tak i neoficiální. Některé oficiální zkratky jsou současně oficiální (tzn. lékopisné) např. **MLD** – nejmenší smrtelná dávka ⁵⁾. Neoficiální zkratky jsou např. ty, které se používají během výuky odborných farmaceutických předmětů na fakultě, z důvodu ulehčení výuky studentů i profesorů. Může se stát, že jedna zkratka má více významů v jednotlivých předmětech. Příkladem uvádím zkratku **PL**:

1. Pomocná látka (Farmakologie, Lékárenství, Farmaceutická Technologie)
2. Plnivo (Farmaceutická Technologie)
3. Psychotropní látka (Lékárenství)
4. Pozitivní list (Lékárenství, Sociální farmacie)

Chtěla bych podotknout, že tento jev se vyskytuje ve více vědních oborech a ne jenom ve farmacii.

5.2.5 Rozdělení tabulky

Při práci na této části se nabízelo více řešení. Jedním z nich bylo rozdělení základní databáze na dvě tabulky, a to na tabulku cizích zkratk a na tabulku zkratk českých. Tato úvaha vznikla ze snahy, co nejlépe umístit databázi, jež je k dispozici, do tabulkové formy, přičemž existují odlišnosti mezi daty českými a daty anglickými.

Nakonec zvítězilo hledisko praktické. Jde o usnadnění orientace uživatelům, neboť ti v prvotní fázi většinou nevědí, zda se jedná o zkratku cizí nebo českou a práce s jednou ucelenou tabulkou je pro ně jednodušší.

5.2.6 Vyřazení nevhodných zkratk

Vyřazení nevhodných zkratk z mého slovníku byl problém, který jsem řešila přibližně v polovině zpracování diplomové práce. Všimla jsem si, že některé zkratky se

netýkají naprosto striktně lékárenství a farmacie, a proto jsem se rozhodla je vyřadit. Ale po tom, co jsem začala intenzivně zkratky vyhledávat na Internetu, jsem zjistila, že daná zkratka sice úplně nesouvisí s lékárenstvím, ale v různých odvětvích farmacie se více či méně užívá. K těmto zkratkám jsem tedy našla i řadu odkazů, které se farmacie týkají. Velice mě to překvapilo, proto jsem se rozhodla nechat v hlavní tabulce zkratk všechny nalezené zkratky, protože člověk nikdy nemůže předpokládat, v jakém odvětví farmacie bude danou zkratku potřebovat.

Rozhodla jsem se také pro vyřazení zkratky **DTB** (nemá souvislost se slovem databáze). Tato zkratka je zmíněna v *Časopise českých lékárníků* ²⁾. I přes mou snahu jsem k ní nenalezla slovní rozepsání, pouze že se týká *Nezávislého lékového bulletinu*. Protože se mi nepodařilo najít ani význam této zkratky, usoudila jsem, že nenaplní svůj účel ve slovníku.

5.2.7 Překlad zkratk do češtiny

V případě, že jsem u některých zkratk nenašla oficiální překlad do češtiny, pokusila jsem se je do češtiny volně přeložit. Tento překlad proto nemusí vždy vystihovat správně a přesně daný výraz. Volný překlad je určen především zájemcům, kteří neznají anglický jazyk, aby získali základní orientaci o významu dané zkratky. Tyto zkratky se většinou používají ve svém originálu a nikoli v překladu do češtiny.

U překladu zkratky může také dojít k situaci, že slovní rozepsání zkratky je možné přeložit do českého jazyka více významy. Příkladem uvádím zkratku **CPMP** (Committee for Proprietary Medicinal Products). Tuto zkratku jsem přeložila jako Výbor pro schvalování léčivých přípravků. Další možným překladem může být Výbor pro schvalování lékařských výrobků. Ve slovníku jsem uvedla ten překlad, který má nejbližší k farmacii.

5.2.8 Zkratky na webových stránkách SÚKL

Velké množství zkratk jsem našla na internetových stránkách SÚKL ⁵⁰⁾. S těmito zkratkami se student běžně během výuky předmětů Lékařství a Sociální farmacie nesetká. Ale protože se tyto zkratky farmacie jako oboru týkají, zařadila jsem je také do slovníku.

5.2.9 Další problémy tvorby zkratk

Ve *Pharmindexu Kompendiu* ²⁵⁾ a ve *Pharmindexu Breviři* ²⁴⁾ jsem našla

jednopísmenné zkratky, což není běžné. Připouštějí se v úzce profilovém textu, kde mají svůj význam, ale také mohou vést k chybám nebo k nedorozumění. Protože jsou tyto publikace farmaceuty hojně využívány, připustila jsem výjimečně tento typ zkratek i ve svém slovníku.

5.3 Shrnutí vytvořených slovníků zkratek

Hlavní slovník zkratek obsahuje celkem 582 zkratek, z nich jsem do *Slovníku vybraných zkratek s výkladem* vybrala 100 zkratek. U těchto zkratek jsem podala bližší vysvětlení formou oficiálních definic z příslušných právních předpisů, výkladů nalezených pomocí internetových vyhledávačů nebo z odborné literatury, i vlastních samostatných formulací. Nebylo vždy jednoduché přesně, krátce a výstižně vyjádřit podstatu. Jedním z velkých problémů zde bylo stanovit, do jaké hloubky má být výklad zkratek a pojmů propracován. Praxe ukazuje, že v případě složité a rozsáhlé publikace je její využitelnost omezena zpravidla pro vědecké nebo přísně odborné použití, proto jsem nakonec zvolila variantu spíše stručnější.

Co se týká rozsahu slovníků daného počtem zkratek, nedělám si nároky na úplnost, neboť nikdy nebude možné nashromáždit všechny farmaceutické zkratky. Jejich vznik je velmi živelný a spíše než o zavedené zkratky se často jedná o zkracování z pouhé potřeby stručného vyjádření, přičemž takovouto zkratku pak přebírají i ostatní autoři. Tento postup ale není správný a tyto zkráceniny považuji za nejednoznačné, zavádějící. Ve své práci jsem se jich snažila vystříhat.

Během vypracování obou slovníků jsem se snažila dodržovat pravidla, která jsem zmínila v kapitole 2 *Teoretická část*. Vzhledem k tomu, že jsem nemohla navázat na podobně zaměřenou diplomovou práci, řešila jsem dané problémy podle odborné literatury nebo podle vlastního úsudku. Při tvorbě slovníků se vyskytly některé sporné otázky, které jsou podrobněji popsány a objasněny v této kapitole.

5.4 Elektronický slovník

5.4.1 Výhody elektronického slovníku

Počítačová verze textového dokumentu je pro dnešní generaci podstatně vhodnější, snadnější a rychlejší než při použití psacího stroje. Výpočetní technika nejenže ulehčuje práci, ale nabízí velmi mnoho výhod, které jsou nemožné v tištěné podobě. Elektronická

forma slovníku nabízí další možnosti práce s dokumentem jako např.:

- požadovaný výraz vyhledat na Internetu
- přidávat nové výrazy
- přeložit do cizího jazyka
- vkládat loga
- tisknout podle daných kritérií
- odeslat e-mailem
- zveřejnění v digitálním vysílání TV

Podle mého názoru a vůbec sledovatelného světového trendu bude většina slovníků v budoucnosti v elektronické podobě na Internetu ve formě placené či veřejnosti volně dostupné služby, protože každé pracoviště bude dostatečně vybaveno výpočetní technikou a bude to zřejmě nejsnadnější přístup k obrovskému množství informací.

Je to dáno i faktem, že v dnešní době jde vývoj ve všech oborech neúprosně rychle dopředu. Stává se, že publikace, která se dostane na trh za několik měsíců od jejího dopsání autorem, může být již zastaralá nebo mnohé věci mohou být překonány novými. U elektronické verze je velikou výhodou možnost aktualizace a updatu kdykoli je to potřeba. Proto tato forma publikování nových informací bude pro společnost stále důležitější a častější.

5.4.2 Možnosti rozvoje stávající podoby slovníků zkratek

Jak jsem již uvedla, elektronická forma dokumentu nabízí různé výhody, a proto i v mém případě by byl slovník v elektronické podobě lepší variantou. Mohl by ke zkratkám nabídnout bohatší různorodé informace (např. přehled četnosti výskytu zkratky) nebo obrazové či zvukové přílohy. Obdobné slovníky jsou dostupné na Internetu, některé z nich zmiňuji v kapitole *2.3.4 Internetové odkazy pro vyhledávání zkratek*. Do budoucna by bylo vhodné využít elektronickou formu a slovník vypracovat jako počítačovou databázi zkratek – Elektronický slovník, který by mohl být zpřístupněn na *Veřejných složkách* Farmaceutické fakulty UK nebo šířen na mediích CD-ROM.

Jinou variantou rozvoje stávající podoby slovníků může být tištěná verze. Domnívám se, že odborná lékárnická veřejnost by mohla o tuto publikaci mít zájem.

V rigorózní práci, o které v současné době vážně uvažuji, bych se ráda soustředila na výkladovou část slovníku a jeho celkové rozšíření. Ve stávající diplomové práci jsem se

převážně zaměřila na zkratky a jejich základní slovní rozepsání. Zvažovala jsem možné podoby *Slovníku vybraných zkratek s výkladem* a ověřila jsem si na vzorku 100 zkratek jeho tvorbu.

V budoucí práci by byl zahrnut nejen dosavadní typ zkratek s výkladem, ale bylo by přínosné přidat také zkratky latinské. U výkladového slovníku bych se chtěla více do hloubky zamýšlet nad jeho nejpřínosnější variantou pro výukové účely. Proto přemýšlím i o jeho elektronickém zpracování.

6 ZÁVĚR

Vzájemná provázanost dnešního světa a rychlý životní styl si vynucují zestručnění a zhuštění jazykových prostředků. K tomu mimo jiné a stále více patří nejrůznější zkratky, zkratková slova, akronymy, kódy, značky a symboly, a to nejen v mateřském jazyce. Účelem zkratek je nejen šetřit prostor a čas, ale také dosahovat určité kondenzovanosti sdělení a nabídnout pohotovou orientaci v popisované skutečnosti. To ovšem platí pouze tehdy, je-li zkratka pro čtenáře či posluchače průhledná a jasná.

V teoretické části své diplomové práce jsem se věnovala vysvětlení základních pojmů a dále popisu typů slovníků a vysvětlení obvyklé struktury kapitol běžných slovníků. Došla jsem k závěru, že neexistují striktní pravidla ani pro třídění, ani pro strukturu slovníku, a proto závisí na každém autorovi, jaký způsob zvolí. Dále jsem se zabývala zkratkami, a to jak obecnými, tak odbornými (farmaceutickými). Objasnila jsem základní pravidla pro tvorbu zkratek, jejich členění, způsob používání a zmínila se o nejčastějších chybách při jejich uplatnění.

Hlavním cílem diplomové práce bylo vytvořit studijní pomůcku pro studenty farmacie. Nejdříve jsem nashromáždila frekventované zkratky, se kterými se student může setkat v rámci výuky Lékárenství, Sociální farmacie i během pobytu v lékárnách a na stránkách lékárnického tisku či internetových stránkách. Dále jsem nalezené zkratky zpracovala, setřídila, přeložila a případně objasnila jejich význam. **Výsledek v konečné podobě představují *Hlavní slovník zkratek a Slovník vybraných zkratek s výkladem*** uvedené v kapitole 4 *Praktická část*. Jedná se o dvě rozsáhlé tabulky zkratek seřazených podle české abecedy, které mohou pomoci pro rychlou orientaci v téměř nepřehledném množství zkratek v oboru farmacie.

Záměrem mé práce není konkurovat knižně vydaným profesionálním slovníkům zkratek, ale vytvořit pomůcku, která bude stručná, přehledná a pro studenty užitečná při studiu a nenáročná při použití. Věřím, že výsledek mé diplomové práce, zejména po jejím dalším rozšíření v rámci rigorózní práce, najde uplatnění nejen při studiu farmacie, ale bude přínosem i pro ostatní pracovníky v tomto oboru.

7 SEZNAM LITERATURY

1. Adamczyk, R.: Slovník zdravotnických zkratk (lékařských, ošetrovatelských a příbuzných). První vydání, Praha, Triton, 2005, 158 s.
2. Časopis českých lékárníků, 2004, roč. 76
3. Časopis českých lékárníků, 2005, roč. 77
4. Černý, V.: Slovník počítačových zkratk. První vydání, České Budějovice, Kopp, 1994, 121 s.
5. Český lékopis 2002, Praha, Grada Publishing, 2002
6. Filipec, J.: Slovník spisovné češtiny pro veřejnost a školu. Druhé vydání, Praha, Academia, nakladatelství AV ČR, 1994, 648 s.
7. Gauner, A.: Slangové výrazy pro drogy. První vydání, Praha, Academia, 2001, 164 s.
8. Hartl, P., Hartlová, H.: Psychologický slovník. Třetí vydání, Praha, Nakladatelství Budka, 1996, 30 s.
9. Hasík, J.: První pomoc pro příslušníky tísňových složek. První vydání, Praha, Úřad Českého červeného kříže, 2004, 68 s.
10. Havránek, B. a kol.: Slovník spisovného jazyka českého. Druhé vydání, Praha, Academia, 1989, 608 s.
11. Hemzal, B., Votava, M.: Zkratky používané v medicíně. První vydání, Brno, Neptun, 2005, 113 s.
12. Chalabala, M. a kol.: Technologie léků. Druhé vydání, Praha, Galén, 2001, 408 s.
13. Kábrt, J., Kábrt, J. jr.: Lexicon medicum. Druhé doplněné a přepracované vydání, Praha, Galén, 2004, 1 136 s.
14. Klimeš, L.: Slovník cizích slov. Čtvrté vydání, Praha, Státní pedagogické nakladatelství, 1987, 816 s.
15. Kolář, J., Macešková, B. a kol.: Lékárenství, Lékárenská činnost výdejní II. První vydání, Brno, Professional Publishing, 2001, 96 s.
16. Kolektiv autorů: Ilustrovaný encyklopedický slovník. První vydání, Praha, Academia, 1982, 976 s.

17. Kolektiv autorů: Nová slova v češtině - slovník neologizmů. První vydání, Praha, Academia, 1998, 356 s.
18. Kolektiv autorů: Pravidla českého pravopisu, Praha, Pansofia, 1993, 383 s.
19. Kolektiv autorů: Slovník zkratek. První vydání, Praha, Encyklopedický dům, 1994, 231 s.
20. Lincová, D., Farghali, H. a kol.: Základní a aplikovaná farmakologie, Galén, Karolinum, Praha, 2002, 601 s.
21. Medical Tribune, 2005, č. 18, roč. I., www.medical-tribune.cz
22. Nauzea, Únor 2005, UK v Praze, FaF v HK, Časopis Spolku českých studentů farmacie, 52 s.
23. Petrásek, J.: Slovník těsnopisných zkratek. Druhé vydání, Praha, Státní pedagogické nakladatelství, 1978, 224 s.
24. Pharmindex Brevíř 2002/2, MediMedia, Praha, 2002, s. 8
25. Pharmindex Kompendium 2001, MediMedia, 2001, s. 99, 100
26. Pužman, J.: Slovník zkratek z výpočetní techniky. První vydání, Praha, Institut ČSKVŘ, 1974, 158 s.
27. Rusek, V.: České lékárny. První vydání, Praha, Nuga, 2000, 166 s.
28. Slováček, J.: Slovník anglických zkratek. Ostrava, Montanex, 2000, 285 s.
29. Smečka, V., Kolář, J.: Lékárenství, Lékárenská činnost výdejní I. První vydání, Brno, Professional Publishing, 2000, 96 s.
30. Solutio příruční kniha pro lékárny, Medon, 2002/2003, 436 s.
31. Solutio příruční kniha pro lékárny, Medon, 2003/2004, 204 s.
32. Suchopár, J. a kol.: Remedia Kompendium. Druhé vydání, Praha, Panax, 1996, 663 s.
33. Ševčíková, H.: Slovník myšlenek. První vydání, Olomouc, Nakladatelství Olomouc, 2003, 592 s.
34. Universitas Carolina Pragensis, 2005/2006, UK v Praze, FaF v HK, UK v Praze Nakladatelství Karolinum, 84 s.
35. Věstník SÚKL, 2005, č. 6, s. 32

36. Vlček, J., Daleká, R.: Vybraná farmaceutická odvětví. První vydání, Praha, Professional Publishing, 2004, 180 s.
37. Vlček, J., Macek, K., Müllerová, H.: Farmakoepidemiologie, Farmakoekonomika, Farmakoinformatika. První vydání, Praha, Panax, 1999, 81 s.
38. Vokurka, M.: Praktický slovník medicíny. Třetí rozšířené vydání, Praha, Maxdorf, 1995, 410 s.
39. Microsoft Outlook, Veřejné složky, Útvary fakulty, Farmaceutická fakulta v Hradci Králové, UK v Praze
40. http://cs.wikipedia.org/wiki/Seznam_zkratek_v_online_diskus%C3%ADch
41. <http://cs.wikipedia.org/wiki/Zkratka>
42. <http://en.wikipedia.org/wiki/Abbreviation>
43. http://en.wikipedia.org/wiki/Medical_prescription
44. <http://invention.swmed.edu/argh/>
45. <http://slovník-cizích-slov.abz.cz/web.php/slovo/btw>
46. <http://www.apatykar.info/>
47. <http://www.cls.cz/spolecnosti/revlek/revlek2.htm>
48. <http://www.lekarnici.cz/module.php?module=36>
49. <http://www.pharma-lexicon.com/>
50. <http://www.sukl.cz/en08/en0801.htm>
51. <http://www.zacatek.cz/katalog/www/informace/slovníky/>
52. <http://www.zdravcentra.cz/>

8 PŘÍLOHY

8.1 Ukázka z publikace: Zkratky používané v medicíně ¹¹⁾

aq.ferv. vřelá voda (aqua fervens)	ARDS 1. syndrom akutní dechové tísně (acute respiratory distress syndrome)	AT 1. adenomie
aq.fluv. řiční voda (aqua fluvialis)	2. syndrom dechové tísně dospělých (adult respiratory distress syndrome)	2. adjuvantní terapie
aq.font pitná voda, pramenitá, studniční (aqua fontana)	ARF 1. akutní respirační selhání (acute respiratory failure)	3. angiotenzin
aq.frig. studená voda (aqua frigida)	2. akutní revmatická horečka (acute rheumatic fever)	4. antitrombin
aq.mar. mořská voda (aqua marina)	3. akutní selhání ledvin (acute renal failure)	5. antitrypsin
aq.niv. sněhová voda (aqua nivalis)	Arg arginin	6. anaerobní práh (anaerobic threshold)
aq.pluv. dešťová voda (aqua pluvialis)	ARI 1. akutní selhání ledvin (acute renal insufficiency)	7. síňová tachykardie (atrial tachycardia)
aq.pur. čistá voda (aqua pura)	2. akutní respirační selhání (acute respiratory insufficiency)	ATA
aq.tep. vlažná voda (aqua tepida)	ARLGM autozomálně recesivní pletencová muskulární dystrofie (autosomal recessive limb girdle muscle dystrophy)	ATB arteria tibialis anterior
AQ akustická kvantifikace (acoustic quantification)	ARMD věkem podmíněná makulární degenerace (age-related macular degeneration)	ATC antibiotika, antibiostický
AR 1. alergická rhinitida	ARO 1. anesteziologicko-resuscitační oddělení	ATCC Americká hrudní společnost (American Thoracic Committee)
2. androgenní receptor	2. akutní respirační onemocnění	ATCC Americká sbírka typových kultur (American Type Culture Collection)
3. aortální regurgitace	ARV retrovirus spojený s AIDS (AIDS-associated retrovirus)	ATG 1. antitymocyární globulin
4. autozomálně recesivní	1. anesteziologicko-resuscitační oddělení	2. antitrombocytový globulin
5. akutní odmítnutí (acute rejection)	2. akutní respirační onemocnění	3. antiyregoglobulin
AR EDMD autozomálně recesivní Emeryho-Dreifussova svalová (muscle) dystrofie	As 1. arsen	ATH 1. acetyltirosinhydrazin
ARA 1. Americká revmatická asociace (American Rheumatism Association)	2. astigmatismus	2. ateroskleróza (atherosclerosis)
2. protilátka proti retikulínu (anti-reticuline antibody)	AS 1. Adamsův-Stokesův (syndrom, záchvat)	ATIN akutní tubulointersticiální nefritida
ARAS ascendenní retikulární akivační systém	2. aktivní spánek	ATK antikoncepce
ARBO (Arbo) arboviry (arthropod-borne viruses)	3. ankylozující spondylitida	ATL T-leukémie dospělých (adult T-cell leukemia)
ARC 1. komplex příbuzný AIDS (AIDS related complex)	4. aortální stenóza	ATN akutní tuberkulózní nekróza
2. obloukovitý (aruate)	5. ateroskleróza	ATP 1. arteria tibialis posterior
ARD akutní respirační onemocnění (acute respiratory disease)	6. Aicardiho syndrom	2. adenosintrifosfát (phosphate)
	ASA 1. acetylsalicylová kyselina (acetylsalicylic acid)	ATP-áza adenozintrifosfáza (phosphatase)
	2. Americká společnost anesteziologická (American Society of Anesthesiology)	ATR reflex Achillovy šlachy (Achilles tendon reflex)

8.2 Ukázka z publikace: Slovník zdravotnických zkratk 1)

GG		48	
GG	Gammaglobulin	gamaglobulin	Imunoglobulin, součást pasivní protilátkové imunity.
GGM	Guar Gum	guarová guma	Emulgátor, též u léchy obezity.
GGTP	Glucose Galactose Malabsorption	malabsorpce glukózy a galaktózy	Zhoršené vstřebávání glukózy a galaktózy.
GH	Gamma-Glutamyl Transpeptidase	gamaglutamyl transpeptidáza	Enzym. Jeho hladina bývá zvýšena u jaterních onemocnění.
	General Hospital	všeobecná nemocnice	
	Glucocorticoid Hormone	glukokortikoidní hormon	Hormon s protizánětlivým účinkem, produkováný nadledvinkami. Patří sem především kortizol.
GHD	Growth Hormone Deficiency	růstový hormon	
GHG	General Health Good	deficit růstového hormonu dobré celkové zdraví, cel. stav	
GHOA	Glenohumeral Osteoarthritis	glenohumerální osteoartrida	Degenerativní postižení ramenního kloubu.
GI	Gastrointestinal	gastrointestinální	Týkající se trávicího a zažívacího ústrojí, žaludku a střev.
GIC	General Immuno-competence	celková imuno-kompetence	Celková způsobilost imunitního systému.
GIFT	Gamete Intra-Fallopian Transfer	přenos gamet do vejcovodu	Metoda asistované reprodukce.
GIT	Gastro-Intestinal Tract	gastrointestinální trakt	Trávicí ústrojí.
GJ	Gastric Juice	žaludeční šťáva	
	Gastro Jejunostomy	gastrojejunostomie	Chirurgické napojení žaludku na tenké střevo.
GJIC	Gap Junctional Intercellular Communication	kommunikace přes mezibuněčné spojení	
GK	Glomerulocystic Kidney	glomerulocystická ledvina	Ledvina s tvorbou dutých útvarů narušujících funkci.
GKEC	Gentamicin-Killed Escherichia Coli	Escherichia coli senzitivní na gentamicin	Baktérie E.c. hynoucí působením antibiotika gentamicinu.
GKRS	Gamma Knife Radiosurgery	radiochirurgie gama nožem	Využívá radioaktivního záření např. k operacím mozku bez nutnosti otevřít lebku.
GL	Glycolipid	glykolipid	Tuk obsahující sacharidovou složku.

49		GL	
GL	Gustatory Lacrimation	gustatorické slzení	Srov. Bogoradův syndrom. Slzení při jídle.
glau	Glaucoma	glaukom	Zelený zákal.
gluc	Glucose	glukóza	„Hroznový cukr“.
GM	Gastric Mucosa	žaludeční sliznice	
	Grand Mal	grand mal	Velký záchvat u epilepsie.
GMC	General Medical Clinic	všeobecná lékařská klinika	
GME	General Medical Examination	celkové/všeobecné lékařské vyšetření	
GMO	Genetically Modified Organism	geneticky modifikovaný organismus	Rostlina nebo jiný organismus upravený metodami genového inženýrství.
GMPS	Golgi Membrane	proteiny z Golgiho membrány	Vytvořené buněčným Golgiho aparátem.
GN	Gaze Nystagmus	nystagmus z excentrické pozice	Záškuby okoohybných svalů.
GNC	General Nursing Care	všeobecná ošetrovatelská péče	Existuje vedle specializované (dětské, geriatrické apod.).
GNi	Giant Nervi	obří névy	Materská znaménka nad 20 cm ² .
GNP	Geriatric Nurse Practitioner(s)	geriatrická sestra	Sestra pro péči o zestárlé.
GO	Gastro	gastro	Týkající se žaludku, vyšetření žaludku.
	Gonorrhea	gonorea	Kapavka – pohlavní nemoc.
GOAP	Good Appetite	dobrá chuť k jídlu	
GOI	Gut Origin Infection	infekce střevního původu	
CON	Gonococcal Ophthalmia Neonatorum	gonokoková novorozenecká oftalmie	Infekce oka způsobená kulovitými baktériemi. Předchází se jí podáním kapek, dříve kredeizací.
GP	General Paralysis	celková paralýza	Celková obnna.
	General Practitioner (všeobecný) lékař	praktický (všeobecný) lékař	Dříve „obvodní lékař“.
	Globus Pallidus	globus pallidus	Vnitřní část jednoho z mozkových jader.
GPH	Gestational Pre-Eclampsic Hypertension	těhotenská preeklamptická hypertenze	Vysoký krevní tlak v těhotenství předcházející někdy křečové krizi.
COLQ	Geriatric Quality Of Life Questionnaire	Dotazník Geriatric Quality Of Life pro seniory	

8.3 Ukázka z publikace: Slovník zkratk 19)

<p>164</p> <p>pauz.</p> <p>pauz., <i>lat.</i> pauxillum, malíčko, troška</p> <p>PAV, <i>lat.</i> Pavo, Páv (souhvězdí)</p> <p>PAV, <i>fr.</i> par avion, letěcky, leteckou poštou</p> <p>PAX, <i>angl.</i> private automatic (telephone) exchange, pobočkové automatické (telefonní) ústředna</p> <p>Pb, <i>lat.</i> plumbum, olovo (chemická značka)</p> <p>PB, Poštovní banka</p> <p>PB, Pragobanka</p> <p>PBA, <i>angl.</i> permanent budget account, sporožiro</p> <p>PBDE, polybromovaný difenyleter</p> <p>PBH, podnik bytového hospodářství</p> <p>PBI, West Palm Beach (mezinárodní kód letiště)</p> <p>PBR, <i>angl.</i> pyridine-butadiene rubber, pyridin-butadienový kaučuk</p> <p>PBX, <i>angl.</i> private branch (telephone) exchange, pobočková domáčí (telefonní) ústředna</p> <p>PBZ, Pražská botanická zahrada</p> <p>PC, <i>angl.</i> piece, kus</p> <p>PC, pikocoulomb (jednotka elektrického náboje)</p> <p>PC, <i>pe</i>, parsek (jednotka délky)</p> <p>PC, <i>angl.</i> personal computer, osobní počítač</p> <p>PC, <i>angl.</i> Police Constable, policejní strážník</p> <p>PC, <i>angl.</i> Postcard, dopisnice, pohlednice</p> <p>PC, <i>angl.</i> punched card, děrný štítek</p> <p>PCAS, <i>angl.</i> Polytechnics Central Admissions System (centralizovaný systém přijímání žadostí o přijetí na vyšší školy)</p> <p>PCB, polychlorované bifenyly</p> <p>pcg, <i>fr.</i> pour copie conforme, správnost opisu se potvrzuje</p> <p>PCC, <i>sp.</i> Partido Comunista de Cuba, Komunistická strana Kubu</p> <p>PCDD, polychlorované dibenzo-p-dioxiny</p> <p>PCDF, polychlorované dibenzofurany</p> <p>PCF, <i>fr.</i> Parti Communiste Français, Francouzská komunistická strana</p> <p>PCHP, předchodné chráněná plocha</p> <p>PCI, <i>it.</i> Partito Comunista Italiano, Italská komunistická strana</p> <p>PCIJ, <i>angl.</i> Permanent Court of International Justice, Stálý mezinárodní soudní dvůr</p> <p>PKK, pilotní cvičná kabina</p> <p>PCM, <i>angl.</i> pulse code modulation, modulace variací amplitudy pulzů</p> <p>PCN, <i>angl.</i> Personal Communication Network, osobní komunikační síť</p> <p>PCN, Pítcarný ostrov (mezinárodní kód)</p> <p>PCP, <i>angl.</i> Progressive Conservative Party, Pokroková konzervativní strana</p>	<p>165</p> <p>pe, <i>lat.</i> petriolus, průhledný (odrůda obláček)</p> <p>PE, Peru (celní kód státu; mezinárodní poznávací značka motorových vozidel)</p> <p>PE, polyetylén</p> <p>PEC, Pražské ekologické centrum</p> <p>pect, <i>lat.</i> pectus, prsa</p> <p>ped, <i>lat.</i> pedetentim, postupně</p> <p>pedag., pedagogika, pedagogický</p> <p>PedF, pedagogická fakulta</p> <p>pedol., pedologie, pedologický</p> <p>PEF, provozně ekonomická fakulta</p> <p>Peg, <i>lat.</i> Pegasus, Pegas (souhvězdí)</p> <p>PEK, Peking Capital (mezinárodní kód letiště)</p> <p>PEMEX, <i>sp.</i> Petróleos Mexicanos (název firmy)</p> <p>Pen, <i>pen</i>, <i>angl.</i> <i>lat.</i> peninsula, poloostrov</p> <p>PEN, <i>angl.</i> (International Association of) Poets, Playwrights, Editors, Essayists and Novelists, Mezinárodní asociace básníků, dramatiků, vydavatelů, esejistů a prozaiků</p> <p>Penalds, <i>angl.</i> penetration aids, prosifedky k promlčení</p> <p>Pennr., <i>angl.</i> Pennsylvania, Pensylvánie (spolkový stát USA)</p> <p>PEO, polyetylenoxid</p> <p>PEP, <i>angl.</i> Pan European Paging, celoevropský vyhledávací systém</p> <p>PEP, <i>angl.</i> Precipitation Enhancement Project, Projekt ovlivňování srážek</p> <p>per, <i>angl.</i> person, osoba, člověk</p> <p>Per, Perseus (souhvězdí)</p> <p>PER, <i>angl.</i> Price Earnings Ratio, koeficient kapitalizace výstedků</p> <p>PER, Peru (mezinárodní kód státu)</p> <p>per bid, <i>lat.</i> per biduum, po dva dny</p> <p>per trid, <i>lat.</i> per triduum, po tři dny</p> <p>Per-Fi, <i>angl.</i> perfect fidelity, dokonalá věrnost (záznamu zvuku)</p> <p>percut, <i>lat.</i> percutaneus, perkutánní, působící skrze kůži</p> <p>perm, <i>angl.</i> permanent, stálý, trvalý, nepřetržitý</p> <p>perop, <i>lat.</i> peropus, velmi nutné</p> <p>peroral, <i>lat.</i> peroralis, perorální, podávaný ústně</p> <p>PERT, <i>angl.</i> Program Evaluation and Review Technique (metoda analýzy kritické cesty)</p> <p>PES, <i>angl.</i> photoelectric scanner, fotoelektrický snímač</p> <p>PES, persvány nový sol (Iménová jednotka)</p> <p>PES, polyesterové vlákno</p> <p>PES, produkční ekonomická skupina</p> <p>PES, propojené energetické soustavy</p>	<p>Phar D, Pharm D</p> <p>pěst., pěstování, pěstuje se</p> <p>PET, pozitronový emisní tomograf</p> <p>PETN, pentacythritolietranitrát, pentitrit</p> <p>petrolat, <i>lat.</i> petrolatum, parafinový olej, vazelína</p> <p>PEX, <i>angl.</i> purchase excursion (sružený letový tarif na evropských linkách)</p> <p>pi, <i>it.</i> più forte, silněji</p> <p>pF, pikofarad (jednotka elektrické kapacity)</p> <p>PI, <i>ném.</i> Pfennig, feník (drobná mince, seřitina mاركy)</p> <p>PF, Francouzská Polynésie (celní kód)</p> <p>PF, podílový fond</p> <p>PF, Pozemkový fond</p> <p>PF, právnícká fakulta</p> <p>pi., peritektum</p> <p>Pite, <i>it.</i> pianoforte, náhle slabě</p> <p>pg, <i>angl.</i> page, strana</p> <p>PG, <i>angl.</i> paying-guest, platící host</p> <p>PG, <i>fr.</i> prisonier de guerre, válečný zajatec</p> <p>PG, Papua-Nová Guinea (celní kód státu)</p> <p>PG, práškový hasicí přístroj na bázi fosforečnanů amonijových</p> <p>PG, pseudolej (klasifikace půd)</p> <p>PGA, <i>angl.</i> Professional Graphic Adapter (adaptér zobrazení schopný zobrazit 256 barev)</p> <p>PGA NOC, <i>angl.</i> Permanent General Assembly of National Olympic Committees, Stálé valné shromáždění národních olympijských výborů</p> <p>PGC, <i>angl.</i> Preliminary General Catalog, Předběžný všeobecný katalog (fundamentální katalog hvězd)</p> <p>PGF, PGF, pedagogická fakulta</p> <p>PGR, psychogalvanická reakce</p> <p>PGRLF, Podpůrný a garanční rolnický a lesnický fond</p> <p>PGS, postgraduální studium</p> <p>ph, <i>fr.</i> phot, foť (jednotka světlení)</p> <p>PH, pikohenry (jednotka magnetické vodivosti)</p> <p>PH, PH, záporný logaritmus koncentrace vodivých iontů v roztoku (kvantitativní míra závislosti nebo kyselosti roztoků)</p> <p>Ph, <i>řec.</i> phón, fón (jednotka hlasitosti)</p> <p>PH, Filipíny (celní kód státu)</p> <p>PH, Nizozemsko (státní poznávací značka letadel)</p> <p>PH, poltonné hmoty</p> <p>PHA, <i>angl.</i> pulse-height analyzer, analyzátor výšky impulzů</p> <p>Phar D, Pharm D, <i>angl.</i> Doctor of Pharmacy, doktor farmacie</p>
---	--	--

8.4 Ukázka z publikace: Slovník anglických zkratk²⁸⁾

Rly.		126	127	S	S.C.
Rly., rly.	railway	železnice			
RM	reference manual	referenční příručka			
RM	Reichsmark (něm.)	říšská marka			
Rm.	ream	rys – standardní formát papíru 500 archů			
Rm.	room	pokoj			
ROA	return on assets managed	výnos z aktiv			
ROBOT	record organisation based on transportation	organizace záznamu sestávající z přemístování			
ROCE	return on capital employed	výnos z celkového investovaného kapitálu			
ROI	return on investment	výnos z investic			
ROM, rom	read only memory	paměť pouze ke čtení			
Room	The room	hala Lloydovy pojišťovací společnosti k uzavírání pojistných dohod			
ROP	run of print	suchý ořet, ořetový tisk z výšky			
RPR	repair	oprava, opravit			
RS	remote station	vzdálená stanice, - terminál			
RSA	remote station alarm	alarm vzdáleného terminálu			
RSLT	result	výsledek			
RSS	rubber smoked sheets	uzený kaučuk (pláty - listy)			
RST	restart	opakované spuštění			
Rt.	right	pravý			
RTC	real-time clock	hodiny reálného času			
RTF	Rich Text Format	bohatý textový formát			
RTN	routine	rutina, program			
rtu.	return	výnos, výtěžek, návratnost			
rtng.	returning	vrazení			
RTTY	radio-teletype	rádiový dálhopis			
RU	request unit, response unit	dotazovací – odpovídající jednotka			
RUN	rewind and unload	převinout a uvolnit			
RVT	remote video terminal	vzdálená zobrazovací jednotka			
RW	read, write	čtení, zápis			
RY	relay	relé, předávat zprávy			
Ry	Railway	železnice			
s.	shilling	šilink			
s.	steamer	parník			
S.	Saint	svatý			
S	short position	krátkodobá pozice (bank.)			
S.	signor	pán (v oslovení)			
S.	Society	společensví, sdružení, společnost			
S	summer loading (on load line)	letní zatížení na čáře ponoru			
S. & L.	Savings and Loan Association	Spořitelní a úvěrové sdružení			
S. Aus.,	South Australia	Jižní Austrálie			
S. Austr.	South	jih, jižní			
S., s.	see also	viz také			
s.a.	Société Anonyme (fr.)	akciová společnost (fr.)			
S.A.	South Africa	Jižní Afrika			
S.A.	Special Arab Assistance Fund for Africa	Speciální arabský podpůrný fond pro Afriku			
S.A.E.	Society of Automotive Engineers	Sdružení automobilových inženýrů			
s.a.e.	stamped addressed envelope	frankovaná obálka s adresou			
s.a.p.l.	sailed as per list	námořní doprava zboží dle seznamu (z italsky)			
S.a.r.l.	Società a Responsabilità Limitada (it.)	společnost s ručením omezeným (z italsky)			
S.A.T.	South African time	jihoafrický čas			
s.a.v.	stock at valuation	oceňování zásob			
S.A.Y.E.	save as you earn	pravidelné spoření obyvatele			
S.B.A.	small business administration	správa drobného podnikání			
S.B.A.C.	Society of British Aircraft Constructors	Sdružení britských stavitelů letadel			
S.B.I.C.	small business investment company	malá obchodní investiční společnost			
S.B.U.	strategic business unit	samosiatně hospodářci jednotka			
S.C.	short-circuit	zkrat, motor s kotvou na krátko			
S.C.	steel cord	ocelová duše (vodíče)			
s.c.	salvage charges	poplatek za záchranu (zboží)			
S.C., SC	South Carolina	Jižní Karolína – USA			

8.5 Ukázka z publikace: Slovník počítačových zkratk 4)

PCB	85	PDF
PCB	Process Control Block Řídicí blok procesu	PCMCIA Personal Computer Memory Card International Association Mezinárodní sdružení pro paměťové karty osobních počítačů <i>Specifikace rozhraní a technologie přidavných zařízení (původně pouze ze paměťových karet) velikosti kreditní karty.</i>
PCF	Page Chaining Flag Příznak řetězení stránek (paměti)	PCR Program Control Register Řídicí registr programu
PCFSK	Phase Continuous Frequency Shift Keying Klíčování posuvem kmitočtu s nepřetržitou fází	PCS Process Control System Systém řízení procesů
PCI	Peripheral Component Interconnect Propojení periferních zařízení <i>Zavedený standard rozhraní.</i>	PCT Program Control Table Řídicí tabulka programu <i>Také tabulka transakcí.</i>
PCL	Printer Control Language Řídicí jazyk tiskárny <i>Jazyk popisu stránky vyvinutý fy HP, jeden ze standardů, nyní ve verzi PCL 5.</i>	PD Public Domain K veřejnému využití <i>Způsob šíření a nakládání s SW.</i>
PCM	Plug Compatible Manufacturer Vývodově slučitelný výrobce	PDA Personal Digital Assistant Osobní digitální asistent
PCM	Pulse Coded Modulation Pulsně kódová modulace	PDF Printer Definition File Definiční soubor tiskárny
PAD	84	PCB
PAD	Packet Assembler Disassembler Paketový sdružovací uzel	PARS Passenger Airline Reservation System Automatický rezervační systém letecké dopravy
PAL	Paradox Application Language Aplicační jazyk Paradox	PAT Partition Table Tabulka oblastí <i>V MS-DOSu tabulka rozdělení disku na logické oblasti.</i>
PAL	Programmable Array Logic Programovatelné logické pole <i>Označení typu obvodu.</i>	PATN PATterN Obrazec, vzor, předloha
PALC	Plasma Addressed Liquid Crystal display Display s plasmové adresovatelnými tekutými krystaly	PBI Process Branch Indicator Příznak větvení procesu
PAM	Page Allocation Map Mapa přidělování stránek (paměti)	PC Personal Computer Osobní počítač <i>Zpravidla ve významu IBM-PC kompatibilní.</i>
PAM	Pulse Amplitude Modulation Pulsně amplitudová modulace	PC Program Counter Čítač instrukcí
PAR	Positive Acknowledgment and Retransmission Kladné potvrzení a opakování přenosu <i>Řídicí znak přenosu dat.</i>	PCB Page Control Block Řídicí blok stránky (paměti)

8.6 Ukázka z publikace: Slovník zkratk z výpočetní techniky ²⁶⁾

PBS	1. Platte-Betriebsystem diskový operační systém 2. program buffer storage vyrovňovací paměť programu
PBX	private branch exchange pobočková ústředna
PC	1. parts catalog katalog součástí 2. process control řízení procesu 3. production control řízení výroby
PCC	program control card programový řídicí štítek
PCDP	punched card data processing (equipment) děroštitkové zařízení na zpracování dat
PCFSK	phase continuous frequency shift keying kmitočtová modulace se spojitou fází
PCH	punch děrovač
PCHG	punching děrování
PCI	program-controlled interruption přerušeni řízené programem
PCM	1. pulse-code modulation pulsně kódová modulace 2. punched card machine děroštitkový stroj
PCP	primary control program primární řídicí program
PCR	1. process control rack skříň řízení procesu 2. production control record záznam řízení výroby
PCS	process control system systém řízení procesu

P	1. parity parita 2. program program 3. pulse puls, impuls
PA	1. paper papír 2. process automation automatizace procesu
PABX	private automatic branch exchange automatická pobočková ústředna
PAD	1. Programmadresse adresa programu 2. program and data program a data
PAM	pulse amplitude modulation pulsně amplitudová modulace
PANTES	panel tester panelový zkušební přístroj
PAR	1. paragraph paragraf, odstavec 2. parallel paralelní 3. partial částečný, parciální
PAS	passive pasivní
PAT	pattern obrazec, vzor
PAX	private automatic exchange automatická pobočková ústředna
PB	power box síťový zdroj, napáječ

9 ŽIVOTOPIS

Jmenuji se Petra Řeháčková. Narodila jsem se 19.12.1980 v Hradci Králové, kde bydlím celý život.

Manžel Ing. Daniel Řeháček pracuje jako voják z povolání ve struktuře NATO. Matka Ing. Miloslava Štěpánková je ekonomickou náměstkyní na Stavebním bytovém družstvu. Otec Jaroslav Toman pracuje jako člen ochranky u bezpečnostní agentury DAP Praha. Nemám žádné sourozence.

Vystudovala jsem základní školu a poté šestileté gymnázium Boženy Němcové v Hradci Králové. Nyní jsem studentkou pátého ročníku Farmaceutické fakulty Univerzity Karlovy v Hradci Králové.